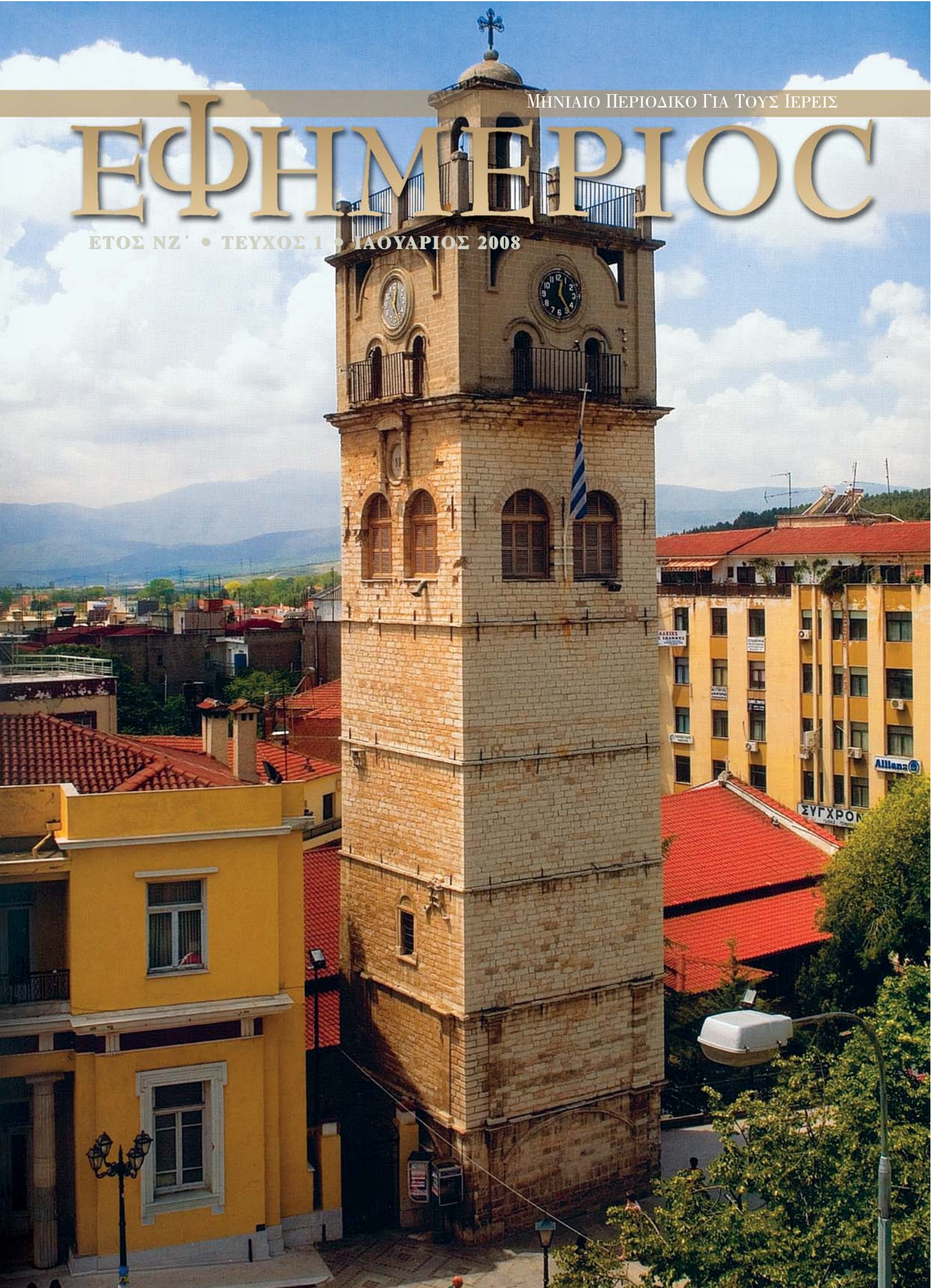

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΖ' • ΤΕΥΧΟΣ 1 • ΙΑΟΥΑΡΙΟΣ 2008

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247
e-mail «Εφημερίον»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
Κλάδος Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Υπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἀρχιμ. Κύριλλος Μισιακούλης
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
Νικόλαος Κάλτζιας
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήνα

Στοιχειοθεσία - Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380
<http://www.apostoliki-diakonia.gr>

ΕΞΟΦΥΛΛΟ: Ἐντυπωσιακό, μεγαλόπρεπο καὶ μοναδικό τὸ καμπαναριὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κοζάνης θυμίζει ἀγιορείτικους πύργους. Οἰκοδομήθηκε τὸ 1885 καὶ ἀποτελεῖ σύμβολο τῶν χριστιανικῶν καὶ ἔθνικων αἰσθημάτων τῶν Κοζανιτῶν, οἱ ὁποῖοι ὡς τότε δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ ἔχουν καμπάνες. Κτισμένο ἀπὸ πωρόλιθο, ἀρχικὰ εἶχε ἕξι ὀρόφους. Τὸ 1939 προστέθηκε ἕνας ἀκόμη ὄροφος καὶ τὸ 1954 ἐπανεγκαταστάθηκε ὁ τροῦλλος. Ἔχει ὕψος 26 μ. καὶ λαξευμένες στὴν πέτρα φωλιές γιὰ τὰ χελιδόνια. Ἡ φωτογραφία εἶναι τῶν Γιώργου καὶ Γιάννη Ζαρζώνη ἀπὸ τὴν ἔκδοση «Κοζάνη» τῆς Νομαρχιακῆς Αὐτοδιοίκησης Κοζάνης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα Πρωτοχρονιάς 2008

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου..... σελ. 3

Θεοφάνεια καὶ Φῶτα

Μ.Γ. Βαρβούνης..... σελ. 4

Ἐπιτέλους: Ξεμέθυστοι!

Ἀρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα ..... σελ. 5

Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦν ..... σελ. 6-9

Πὼς βλέπει ὁ Ἁγ. Ἰωάννης τὸν Ποιμένα

Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως
κ. Μελετίου..... σελ. 10-11

Ἡ Ζωὴ εἶναι:

Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου ..... σελ. 12-13

Νοσοκομεῖο: Ἕνας προνομιακὸς
τόπος ποιμαντικῆς

Πρωτ. Βασιλείου Θερμοῦ..... σελ. 14-15

Ἄτομα μὲ Ἀναπηρία

Μαρίας Κουρτανιώτου ..... σελ. 16-18

Διάλογος μὲ τοὺς ἀναγνώστες ..... σελ. 19-21

Τὰ Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
ἐκτός συνόρων

Διονυσίου Ἀνατολικιώτου..... σελ. 22-23

Τὸ Βῆμα τῶν Ἀναγνωστῶν ..... σελ. 24-26

Νύξεις

Μανόλη Μελινοῦ ..... σελ. 26

Εἰδήσεις καὶ Σχόλια

Κωνσταντίνου Χολέβα..... σελ. 27-28

Βιβλιο-Δισκο-παρουσιάσεις ..... σελ. 29

Τὰ δῶρα τῆς Θ. Λειτουργίας
μετὰ μνημοσύνου

Πρωτ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου σελ.30

Μήνυμα Πρωτοχρονιάς 2008

Ἀγαπητά μου Παιδιά,

ΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΤΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ πού δέν τιθασσεύεται, αὐτὸ εἶναι ἡ ἀέναη κίνηση τοῦ χρόνου. Τὸ σήμερα γίνεται χθές ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ καὶ τὸ αὔριο σήμερα καὶ χθές. Κι ἐμεῖς παρασυρόμεθα πρὸς τὸ τέρμα τῆς πορείας μας, ἐκόντες ἄκοντες, παρακολουθοῦντες τὰ γεγονότα πού περνοῦν ἀπὸ μπροστά μας, χωρὶς ἀναστρέψιμη ἐλπίδα. Αὐτὴ εἶναι ἡ μοίρα τῶν θνητῶν. Κι ἀλλοίμονο σ' ἐκείνους πού δέν ἔχουν ἀκόμη βρεῖ τὴν ἀπάντηση στοῦ πρόβλημα τοῦ θανάτου. Τὴν ἀπάντηση τὴ δίδει μόνο ἡ χριστιανικὴ πίστη.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΝΑ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ. Κι ἐμεῖς συμπράττουμε σ' αὐτό, ἄλλοι γιὰ τὸ καλὸ καὶ ἄλλοι γιὰ τὸ κακό. Ἡ ἐλευθερία μας εἶναι τὸ κριτήριό τῆς εὐθύνης μας. Μακάριοι οἱ ἔχοντες προοπτικὴ αἰωνιότη-
τας στὴ ζωὴ τους. Ἀλλοίως εἶναι σάρκες, ἔκδοτοι σὲ πάθη ἀτιμίας, πρόθυμοι γιὰ κάθε τι πού εὐτελεῖ τὴν ὑπαρξή μας. Ὁ κόσμος θὰ ἦταν διαφορετικὸς ἂν κάθε ἄνθρωπος θυμόταν τὴν θεία καταγωγή του καὶ εὐθυγράμμιζε τὴ ζωὴ του μὲ τὶς ἀρχές πού ἀπορρέουν ἀπὸ αὐτή. Δυστυχῶς ὅμως αὐτὸ δέν συμβαίνει.

ΚΑΘΕ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΕΙΝΑΙ συμβατικὴ ἀφετηρία μιᾶς νέας προσπάθειας. Κανείς ἀσφαλῶς δέν θέλει νὰ ζεῖ σ' ἓνα κόσμο παρακμῆς, ἀντιφάσεων, ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων, ἀδικίας καὶ ἀμοραλισμοῦ. Ἡ κατάσταση δέν ἀλλάζει μαγικά καὶ μηχανικά. Χρειαζοῦνται νὰ πολλαπλασιασθοῦν οἱ ἄνθρωποι πού κάνουν Ἀντίσταση. Πού παραμένουν πιστοὶ στὶς παραδόσεις μας, στὶς ἀξίες μας, στὴν ἱστορία μας καὶ στοὺς ἀγῶνες μας. Οἱ ἀναθεωρητὲς πολὺ κακὴ συγκυρία ἐπέλε-

ξαν γιὰ νὰ γκρεμίσουν ἀπὸ τὶς καρδιές τῶν Ἑλλήνων τὰ κάστρα τῶν θυσιῶν.
ΣΤΑΘΗΤΕ ΟΛΟΙ ΟΡΘΟΙΟΙ στὶς ἐπάλξεις σας καὶ μὴ ξεπουλήσετε τὰ πρωτοτόκια μας. Διδάξτε στὰ παιδιά σας τὴν ἀλήθεια, ὅπως τὴν ἐβίωσαν οἱ ἀείμνηστοι Πατέρες μας. Ὁ λαὸς μας ξέρεי νὰ ὑπερασπίζεται τὰ ἱερά καὶ τὰ ὄσια του. Τὸ ἔχει κατ' ἐπανάληψιν ἀποδείξει. Καὶ θὰ τὸ ἀποδείξει καὶ πάλι. Ἀντίσταση καὶ Ἀνάκαμψη. Γιὰ νὰ ξαναβροῦμε ὅ,τι ἔχουμε χάσει, γιὰ νὰ ὑπερασπισθοῦμε ὅ,τι κινδυνεύει.

**ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟ ΤΟ 2008
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ**

Μὲ πατρικὴ ἀγάπη καὶ εὐχὲς
Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

«Σήμερον τῶν ὑδάτων ἀγιάζεται ἡ φύσις». Ὁ καθαγιασμός τῆς φύσεως, τοῦ κτιστοῦ κόσμου, πού τόσο εὐστοχα ἐξυμνείται στήν ὑμνολογία τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῶν Θεοφανείων, κυριαρχεῖ ὡς ἰδέα καί στα ἀντίστοιχα λαϊκά καί παραδοσιακά θρησκευτικά ἔθιμα τοῦ λαοῦ μας. Πρόκειται γιά ἔθιμα πού οὐσιαστικά συμπυκνώνουν, μέ τήν λαϊκή θεολογική τους ὑπόσταση, τὸ νόημα καί τὸ περιεχόμενο τῶν Θεοφανείων, ἀλλά καί τὴ σημασία τους ὡς ὀροσήμου μέσα στὸν ἐτήσιο ἑλληνικὸ ἐορτολογικὸ κύκλο.

Σέ ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς τόπους οἱ ναοὶ στολιζοῦνται μέ ἄνθη, πρασινάδες καί χειμωνιάτικους καρπούς, ὅπως μῆλα καί πορτοκάλια. Οἱ περίτεχνες αὐτές διακοσμῆσεις ὀριοθετοῦν τὴ συμμετοχὴ τοῦ φυτικῆ κόσμου στήν Δεσποτικὴ Ἑορτὴ καί συμβολικά ἀγιάζουν καί ὀλόκληρο τὸν φυτικὸ πλοῦτο τῆς γῆς. Τὸ νερό, βασικὸ καί ἀπαραίτητο συστατικὸ τῆς

ζώντας τὰ προβλήματα τῆς καθημερινότητος μέ τὴν αἰσιοδοξία τῆς πίστεως καί μέ τὸ χαμόγελο πού χαρίζει στὸν ἄνθρωπο ἢ ἐμπιστοσύνη στὸν Χριστὸ καί ἡ ἀγάπη τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς.

Ἡ πλάση ὅλη πραγματικά «φωτίζεται», καθὼς καταυγάζεται ἀπὸ τὸ ἀγιαστικὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ. «Φωτίστηκα» λένε οἱ ἄνθρωποι, καί ἐννοοῦν ἀγίασθηκα, μετέλαβα ἀπὸ τὸν ἀγιασμὸ τῶν Θεοφανείων ἢ, ἀκόμη, καί βαπτίσθηκα. Καί ἡ χρῆση τοῦ ρήματος φανερώνει τὴν λαϊκὴ θρησκευτικὴ ἀντίληψη, τὴν βαθύτατα ὀρθόδοξη καί στέρεα εὐλαβικὴ, πού ἐμψυχώνει καί κατευθύνει τὸ λαὸ μας. Ἀλλὰ καί οἱ φωτιές, πού σέ τόπους ὅπως ἡ Καππαδοκία ἀνάβονταν τὴν παραμονὴ τῆς ἐορτῆς, τὸ ἴδιο νόημα εἶχαν καί τὴν ἴδια πίστη φανέρωναν.

Τὰ Θεοφάνεια λοιπὸν ἀποτελοῦν κορυφαία στιγμή τῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸν Θεὸ καί μέ τὸν κόσμο, τὸ θεϊκὸ καί ἀξιοσέβαστο δημιούργημά του.

Μᾶς διδάσκουν ἔμπρακτα τὸν σεβασμὸ πού ὀφείλουμε στὸ φυσικὸ περιβάλλον, τὸ ὅποιο ὁ Θεὸς Δημιουργὸς ἐφτιαξε γιά μᾶς. Παραλλήλως δέ, μᾶς δείχνουν τὴν λύση πού εἶχε δώσει ὁ λαὸς μας, μέ τὴν παραδοσιακὴ σοφία του, στὸ πρόβλημα τῆς θέσης τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὸ περιβάλλον αὐτό, μιὰ λύση μέ ὀρθόδοξο ὑπόβαθρο καί συγκεκριμένες πρακτικὲς

Θεοφάνεια καὶ Φῶτα

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ

Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς
τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

ζωῆς, ἀγιάζεται μέ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ, καί μοιράζεται στοὺς πιστοὺς, ὥστε δι' αὐτοῦ νὰ διαδοθεῖ ἡ χάρις. Ἐνῶ ἐπίσης ἀγιάζονται βρύσες, λίμνες, ποτάμια, στέρνες καί θάλασσες, ἀκόμη καί τὰ σύγχρονα κολυμβητήρια καί οἱ ὑδροδοτικὲς δεξαμενὲς τῶν ἀστικῶν ἐγκαταστάσεων καί τῶν πόλεων μας.

Ὁ Ἀγιασμός τῶν Ὑδάτων ἀποτελεῖ κομβικὸ σημεῖο γιά τὶς ἐορτὲς τῶν Θεοφανείων. Ὁ πιστὸς λαὸς μας μεταλαμβάνει τὸν Ἀγιασμὸ μέ εὐλάβεια, καί ἀγιάζει μέ αὐτὸν πρόσωπα καί πράγματα, σπίτια καί χωράφια, ὄλο δηλαδή τὸν εὐρὺ περίγυρο ὡς τὶς ἐπαγγελματικὲς του δραστηριότητες. Ὅλα ἐξαγιάζονται μέ τὴν θεία Χάρη, ὅλα ἀνακαινίζονται καί «ἐν πνεύματι καὶ ὕδατι» ἀναδημιουργοῦνται, στήν ἀρχὴ τοῦ χρόνου, ὅποτε οἱ παραδοσιακὲς μας κοινότητες ξεκινοῦν νέο κύκλο ζωῆς καί δημιουργίας.

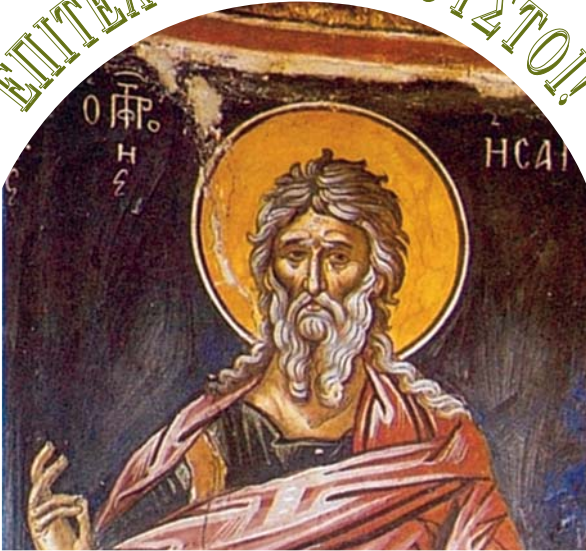
Στὸ ἴδιο πλαίσιο ἐντάσσονται καί οἱ λιτανεῖες τῶν Φώτων, μέ τὸν σταυρό, τὰ ἐξαπτέρυγα, τὰ εἰκονίσματα καί τὰ λάβαρα τοῦ ναοῦ, μέσα καί γύρω ἀπὸ τὸν παραδοσιακὸ οἰκισμὸ. Μέ τὶς λιτανεῖες αὐτές, τόσο συχρὲς στὸν Μικρασιατικὸ Ἑλληνισμὸ καί στήν Βόρεια Ἑλλάδα, ὁ χῶρος ὁ δομημένος, ἀλλὰ καί ὁ χῶρος τῶν οἰκονομικῶν ἐνασχολήσεων τῶν ἀνθρώπων τίθενται κάτω ἀπὸ τὴν θεϊκὴ προστασία κι αὐτὸ δίνει στοὺς ἀνθρώπους τὸ κουράγιο νὰ ἀγωνιστοῦν καί νὰ προσπαθήσουν, ἀντιμετωπι-

ἐφαρμογές.

Σήμερα, πού ὁ ἄνθρωπος ἐπιδίδεται συστηματικὰ στὸ ἔργο τῆς ἀλόγιστης καταστροφῆς τοῦ κόσμου, πού θὰ ἐπιφέρει καί τὴν δική του ἐξαφάνιση, ἢ ἐορτῆ τῶν Θεοφανείων ἀποτελεῖ ἀπαρχὴ σκέψης καί προσευχῆς. Προσευχῆς, ὥστε νὰ φωτίσει ὁ Πανάγαθος Θεὸς τοὺς ἰσχυροὺς τοῦ κόσμου μας, οἱ ὅποιοι ἀντὶ νὰ ἀπασχοληθοῦν μέ τὴν ἐξαφάνιση τῶν ἀγῶν ἀπὸ τοὺς πόλους τοῦ πλανήτη ἀντιμάχονται γιά τὰ δικαιώματα ἐκμετάλλευσης τῶν φυσικῶν πηγῶν καί πόρων πού θὰ προκύψουν ἀπ' αὐτὴ τὴν καταστροφή. Προσευχῆς, ὥστε νὰ μᾶς σκεπάσει ὁ Θεὸς μέ τὴ χάρι καί τὴν φιλανθρωπία Του, χωρὶς νὰ ὀργιστεῖ ἀπὸ τὴν ἀχαρκτήριστη ἀγνωμοσύνη μας, καί νὰ μᾶς φωτίσει νὰ βροῦμε, μέσα ἀπὸ τὴν πίστη, τὸν δρόμο τοῦ σεβασμοῦ τῆς φύσης, καί τῆς συνύπαρξης μαζί της.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Θεοῦ ὀδηγεῖ τὸν ἄνθρωπο στὸν φωτισμὸ καί μπορεῖ νὰ ἀναμορφώσει καί τὴν δική μας, ἀτομικὴ καί ὀμαδικὴ-κοινωνικὴ ζωὴ, ὅπως συνέβαινε μέ τὸν κόσμο τῆς ἑλληνικῆς παράδοσής μας, παλαιότερα. Ἀρκεῖ νὰ θελήσουμε νὰ ἀκούσουμε τὴν φωνὴ τῆς Ὀρθοδοξίας καί τῆς Παράδοσης, ὥστε τὰ ὀρθόδοξη «Θεοφάνεια» νὰ ἀποβοῦν τὰ δικά μας «Φῶτα», πού θὰ φωτίσουν τὴ ζωὴ καί τὴ δράση μας.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ: ΞΕΜΕΘΥΣΤΟΙ!

Πολλοί άνθρωποι, πριν από κάποιες επιλογές τους, συνηθίζουν να συμβουλευούνται κάποια πρόσωπα, που έχουν εμπιστοσύνη στο γούστο τους, το μεράκι τους, την ευθυκρισία τους· ώστε το αποτέλεσμα να είναι πετυχημένο.

Ένα λίγο παλιότερο, σκωπτικό περιστατικό θα δώσει το σημερινό μας στίγμα.

* * *

Η πρώτη γυναίκα που εξελέγη μέλος της Βουλής των Κοινοτήτων στη Βρετανία, ή Λαίδη Άστορ, φημιζόταν για το πνευματώδες ύφος της. Κάποτε διοργάνωνε ένα χορό μεταμφιεσμένων. Και ο –καλεσμένος της– Γουϊνστον Τσώρτσιλ τή ρώτησε εμπιστευτικά, ποιά μεταμφίηση θα του συνιστούσε. Η Λαίδη Άστορ του είπε «έμπνευσμένα»: «Γιατί δεν έρχεστε ξεμέθυστος για μιὰ φορά, κύριε Πρωθυπουργέ. Θα είναι το πιο πετυχημένο!».

Δέν διασώζουμε τί απάντησε ο Τσώρτσιλ· και αν κοκκίνησε – από ντροπή ή από θυμό. Ούτε μᾶς νοιάζουν ἄμεσα τὰ... ἀλκοτέστ. Ούτε γνωρίζουμε πόσο συναισθανόταν ή Λαίδη Άστορ τὸ βάρος τῆς κουβέντας τῆς. Για ἀνθρώπους ὅμως με προοπτική τὴν ἐν Πνεύματι καὶ Ἀληθείᾳ πορεία, ή κουβέντα τῆς Λαίδης Άστορ ἀποκτᾶ σημαντικότερο «ειδικὸ βάρος». Καὶ οἱ προεκτάσεις τῆς πρέπει νὰ δροῦν ἀφυπνιστικά.

* * *

Ὁ Προφήτης Ἡσαΐας, βάζοντας τὰ πράγματα στὴ σωστή τους θέση, κάνει λόγο (καὶ) γιὰ ἄλλες μέθες: «Οὐαὶ οἱ μεθύοντες ἀνευ οἴνου» (Ἠσ. 28,1). Καὶ ὑπονοεῖ, ὄχι τόσο τὸ κρασί καὶ τὸ οἶσκη τοῦ Τσώρτσιλ, ὅσο κάποιες ἄλλες «δόσεις»: ἐγωισμῶν, ἐπάρσεων, ἰδεοληψιῶν, πλουτομανίας, ἡδονομανιῶν, δοξομανιῶν κ.λπ. Δηλαδή, ὁ ἕνας «μεθάει» με τὴ δουλειά του καὶ τὸ ἀξίωμά του

ἄλλος με τὴν ἐμφάνισή του καὶ τὸ παράστημά του· ἄλλος με τὶς ἱκανότητές του καὶ τὰ μορφωτικά του προσόντα· ἄλλος με τὸν πλοῦτο του· ἄλλος με τὶς ἱκανότητές του καὶ τὰ μορφωτικά του προσόντα· ἄλλος με τὴν «προσφορά του στὴν κοινωνία»· κάποιοι –ἀκόμη-ἀκόμη– με τὶς «πάμπολλες ἀρετές» τους κ.ο.κ. Καὶ τότε ἀρχίζουν οἱ μεθυσμένες – ἀχαλίνωτες πορείες, με ἄμεσα ἐπακόλουθα τὰ ἀπανωτὰ «δυστυχήματα» στὶς «κατηφοριές» τοῦ Διαβόλου. Καὶ «ἡ προοπτικὴ τοῦ κατήφορου εἶναι ὁ πάτος» (Β. Λένιν).

Ὅμως, γιὰ νὰ μὴν ἀκροβατοῦμε με μεθύσια ποὺ δημιουργοῦν «βαρὺ κεφάλι» (καὶ ἀκόμη πιὸ βαριά συνείδηση), καλὸ εἶναι νὰ προσπαθοῦμε νὰ πίνουμε ἀπὸ τὸ νέκταρ τῶν ἁγιασμένων μορφῶν τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ –γενικότερα– ἐπιβάλλεται νὰ στηριζόμαστε με βαθιὰ ἐμπιστοσύνη «στὸ γούστο τους καὶ τὸ μεράκι τους».

Ἄρχιμ. Γρηγορίου Γ. Λίχα

Γιὰ νὰ φτάσουμε σὲ πνευματικὴ προκοπή· καὶ «νηφάλια μέθη».

Κι ἐπειδὴ, ὅταν κάνουμε συγκρίσεις, παραθέτουμε ἀπολύτως ὁμοειδῆ μεγέθη, θα πάρουμε τὸ παράδειγμα ἐνὸς ἄλλου ἀνώτατου πολιτειακοῦ ἄρχοντα, ὁμολόγου τοῦ Τσώρτσιλ, ποὺ ἡ μνήμη του εἶναι αὐτὲς τὶς μέρες (17 Ἰανουαρίου).

Ἀναφερόμαστε στὸν εὐσεβέστατο αὐτοκράτορα Μέγα Θεοδόσιο (346-395 μ.Χ.), ποὺ συνετέλεσε πολὺ στὴν ἐδραίωση τῶν ἀποφάσεων τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ συνεκάλεσε τὴ Β'. Ὅμως, ὄντας εἰδέξαπτος, «ταλαιπωρήθηκε» –κι αὐτός– ἀπὸ κάποιες ἀνάλογες «μέθες». Ἀλλά, «πίνοντας» συνειδητὰ ἀπὸ τὴ Χριστομίμητη ἀγάπη καὶ ταπείνωση, δέν ἔμεινε γιὰ πολὺ στὰ ὀλισθήματά του. Καὶ «στεφανώθηκε» κάνοντας καὶ «τρανταχτὰ» θαύματα. Ὅπως, ὅταν κατὰ τὴ διάρκεια προσκυνήματος στὰ Ἱεροσόλυμα, «μεταμφιεσμένος» σὲ ἀπλὸ ἰδιώτη, στὸ Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως ἀνοιξαν, με τὴν προσευχή του, διάπλατα οἱ πόρτες καὶ ὁ ναὸς φωταγωγήθηκε θαυματουργικά, σὰν μέρα γιορτῆς!

Νὰ λοιπόν! Μεθυσμένος με τὰ «συνήθη ποτά», καταντᾶς στὴν «ἀλογία» καὶ «ἀδοξία» τῶν παθῶν, ἐνῶ με τὰ νάματα τῆς Πίστης τοῦ Χριστοῦ φτάνεις τοὺς Ἀγγέλους! Ἀποκομίζεις, ὄχι τὶς ἀπαξιώτικες καὶ χλευαστικές ἀντιμετωπίσεις τῆς Λαίδης Άστορ, ἀλλά «θαυματουργικά ἀνοίγματα ἐπιγείων πυλῶν». Καὶ –ὅπωςδῆποτε– καὶ τῆς ἐπουράνιας Πύλης. Ὁ πιὸ ἐπίζηλος ὄραματισμός! Γιὰ ὅλους μας!

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Διημερίδα για τις Πρεσβύτερες

Έκφράζοντας την ποιμαντική της μέριμνα για τις οικογένειες των Κληρικών της ή Ι. Μητρόπολη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως διοργάνωσε και φέτος, στις κατασκηνωτικές εγκατα-

στάσεις της «“Αξιόν Έστι” - Εύλογημένο Καταφύγιο» την καθιερωμένη πλέον Διημερίδα Πρεσβυτερών. Τη Διημερίδα, κατά τη διάρκεια της οποίας οι πρεσβύτερες είχαν την ευκαιρία να ανταμώσουν μεταξύ τους και να περάσουν ένα ζεστό και γεμάτο διήμερο, έκλεισε με όμιλία της ή κυρία Χάρις Δημητρακούδη, Θεολόγος - Παιδαγωγός. Θέμα της ομιλίας «Παιδιά του Θεού, Μητέρες της Ένορίας». Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας, συνοδευόμενος από τον Πρωτοσύγκελλο κ. Διονύσιο Πατσάνη. Μετά την έπαινοδομητική συζήτηση, παρατέθηκε γεύμα.

Τιμητική διάκριση στον Σεβ. Γλυφάδας

Με την ευκαιρία του έορτασμού της παγκόσμιας ημέρας Έθελοντισμού στις 5.12.2007, ο Σεβ. Γλυφάδας κ. Παύλος τιμήθηκε από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Άλληλεγγύης με το «Βραβείο Υγείας - Πρόσωπο» για το έτος 2007. Η επιλογή του Σεβ. για το συγκεκριμένο Βραβείο Έθελοντισμού έγινε, όπως αναφέρεται από το Υπουργείο, «ως αναγνώριση της σημαντικής προσφοράς του Μητροπολίτου και των εξαιρετικών υπηρεσιών του, στο χώρο της υγείας». Το Βραβείο απένειμε ο Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Άλληλεγγύης κ. Δ. Άβραμόπουλος, σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στο Άμφιθέατρο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Άλληλεγγύης στο Άμαρούσιο, παρουσία δεκάδων φορέων και προσωπικοτήτων. Στη αντιφώνησή του ο Σεβ. αναφέρθηκε στις ομάδες έθελοντικού έργου, οι πτυχές του οποίου καλύπτουν ένα εύρυτατο φάσμα αναγκών του ποιμνίου της Ι. Μητροπόλεως του και ζήτησε από τον κ. Υπουργό την φροντίδα του για τα προβλήματα του Άσκληπιείου Βούλας.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Μνήμη Ἁγίου Φιλαρέτου τοῦ Ἐλεήμονος στὴ Σύρο

Τὴν Παρασκευή, 30 Νοεμβρίου, στὸ Μητροπολιτικὸ Παρεκκλήσιο, τὸ τιμώμενο στὴ μνήμη τοῦ ἁγίου Φιλαρέτου τοῦ Ἐλεήμονος, ἐντὸς τοῦ Ἐπισκοπείου, στὴν Ἐρμούπολη, τέλεσθηκε ἑόρτιος Ἑσπερινός, παρουσία ἱερέων καὶ πιστῶν. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἑσπερινοῦ, στὴν αἴθουσα τοῦ Ἐπισκοπείου, ὁ Σεβ. ἀφοῦ ἀνα-

φέρθηκε στὴ ζωὴ καὶ τὴ φιλόνηρω καὶ φιλάδελφη δράση τοῦ ἁγίου Φιλαρέτου. Στὴ συνέχεια ἀπένειμε τὸ Μετάλιο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως στοὺς τρεῖς πλέον ἐναπομείναντες ἀναπήρους τοῦ πολέμου τοῦ 1940 καὶ ἀνακοίνωσε ὅτι ἡ Μητρόπολη τιμᾷ μετὰ τὸ Μετάλιό της καὶ τὴ γηραιότερη κάτοικο τῆς Σύρου, τὴν Μαργαρώ χήρα Ρουσσέτου Κουντούρη, 105 χρόνων σήμερα, μετὰ ἀμείωτες σωματικὲς καὶ πνευματικὲς δυνάμεις, ἡ ὁποία, ὅμως, λόγω τῆς σφοδρῆς κακοκαιρίας δὲν παρίστατο στὸν Ἑσπερινὸ καὶ τὴν ἐκδήλωση. Τὴν ἐπομένη ὁ Σεβ., συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο Σύρου, μετέβη στὴν Ποσειδωνία, στὸ σπίτι τῆς κας Κουντούρη, ὅπου παρουσία τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας της, τέκνων, ἐγγονῶν, δισεγγόνων καὶ τρισεγγόνων της ἀπένειμε τὸ Μετάλιο, τῆς εὐχήθηκε ὑγεία καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ προσεύχεται γιὰ τὰ μέλη τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ κα Κουντούρη μετὰ συγκίνηση τοῦ εὐχήθηκε, «Σὰς εὐχαριστῶ, Δεσπότη μου, καὶ σὰς εὐχομαί νὰ πᾶτε στὰ χρόνια μου καὶ παραπάνω καὶ νὰ σὰς ἔχει ὁ Θεὸς γερὸ καὶ δυνατὸ, ὅπως εἶμαι καὶ ἐγώ!».

Μηνιαία σὺναξη ἱερέων τῆς Ἱ. Μ. Σταγῶν καὶ Μετεώρων

Στὶς 23.10.07 πραγματοποιήθηκε στὸν Ἱ. Ν. Ὅσ. Μετεωριτῶν Πατέρων ἡ πρώτη γιὰ φέτος μηνιαία σὺναξη τῶν Ἱερέων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Τὸ πρῶτο μέρος τῆς σὺναξης περιελάμβανε εἰσήγηση ἀπὸ τὸν Πρωτ. π. Φ. Βούρλα μετὰ θέμα τὸ Μυστήριον τοῦ Γάμου. Ἐπακολούθησε συζήτηση ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως καὶ ὁ Σεβ. ἀπάντησε σὲ ἐρωτήσεις τῶν Ἱερέων. Στὸ δεύτερο μέρος ὁ Ἀρχιμ. Δομέτιος Ντελλῆς μετὰ ἀπὸ παρότρυνση τοῦ Σεβ. παρουσίασε στοὺς Ἱερεῖς τὸ ὁδοιπορικὸ τῆς ὁμιλοῦς ἀντιπροσωπείας μετὰ ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβασμιώτατο πὺν συνόδουσε

τὸ Ἱ. Λεῖψανο τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου στὴ Ρουμανία. Ἡ ἐπίσκεψη αὐτὴ πραγματοποιήθηκε μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Δανιήλ, ἔτσι ὥστε νὰ παρευρεθεῖ τὸ Ἱ. Λεῖψανο τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου, πὺν φυλάσσεται στὴν Ἱ. Μ. Βαρλαάμ, στὸν 3ήμερο ἑορτασμὸ τῆς μνήμης τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς τῆς Ἐπιβατινῆς πρὸς ἁγιασμὸ τοῦ Ρουμανικοῦ Λαοῦ. Τὸ τέλος τῆς Σὺναξης πραγματοποιήθηκε στὴν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ Ἱ. Ναοῦ προσφορὰ γεύματος στοὺς Ἱερεῖς. Τὸ γεῦμα προσφέρθηκε μετὰ ἀγάπη ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Βαρλαάμ.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Χειροτονία νέου Διακόνου

Ένα νέο Κληρικό ενέταξε στο δυναμικό της Ί. Μ. Χαλκίδος ο Σεβ. κ. Χρυσόστομος. Πρόκειται για τον π. Μεθόδιο (κατά κόσμον Ιωάννη) Φουντούλη από την Λίμνη της Β. Εύβοίας, πτυχιούχο της Α. Ε. Σχολής Θεσσαλονίκης, ο οποίος έκαρη μοναχός από τον Σεβ. στην Ί. Μ. Άγ. Γεωργίου Άρμα στις 25.11.07 και χειροτο-

νήθηκε Διάκονος την 1 12.07 στον Ί. Ν. Γενεθλίου της Θεοτόκου Λίμνης. Συμμετείχαν πολλοί Κληρικοί της τοπικής Έκκλησίας, εκπρόσωποι Μοναστικών Άδελφοτήτων και πλήθος κόσμου. Άξιοσημείωτη ήταν η παρουσία πολλών νέων ανθρώπων, οι οποίοι ιδιαίτερος χάρηκαν την ολοκληρωτική αφιέρωση στο Θεό ενός νέου στην ηλικία ανθρώπου, φίλου και συμμαθητή πολλών από αυτούς. Ο νέος Διάκονος μεγάλωσε στην Ένορία της Λίμνης είναι πνευματικό τέκνο του Πρωτ. κ. Παλαιολόγου Μάνου, διακρίνεται για το ήθος, την αγάπη του για την Έκκλησία αλλά και την καλλιφωνία του. Το όνομα Μεθόδιος έλαβε προς τιμήν του Άγιου Μεθοδίου Όλύμπου, ενός εκ των είκοσι έξι Εύβοέων Άγιων, ο οποίος μαρτύρησε το 311 στη Χαλκίδα, υπήρξε σημαντικός εκκλησιαστικός συγγραφέας και συνέθεσε υπέροχο ύμνο στην Άγνεια και την Παρθενία.

Η Εύβοια τίμησε τον Άγιο Διονύσιο Ζακύνθου

Με μεγαλοπρέπεια και εκκλησιαστική ευλάβεια πραγματοποιήθηκε στις 16.12.07, στον Ί. Ν. Άγ. Άθανασίου Όξυλίθου της Εύβοιας, η ύποδοχή της Ίερās Έμβάδος του πολιούχου της Ζακύνθου Άγ. Διονυσίου, Άρχιεπισκόπου Αιγίνης του Θαυματουργού, που δωρήθηκε από την Ί. Μ. Ζακύνθου. Πρόκειται για την πρώτη Ί. Έμβάδα του Άγ. Διονυσίου που δίδεται στην Εύβοια, κατόπιν ένεργειών του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου του Ί. Ναού και με πρωτοβουλία του έφημερίου του Αιδεσ. κ. Γ. Νάνου. Οι έορταστικές έκδηλώσεις περιλάμβαναν, πέραν της επίσημης ύποδοχής της Ί. Έμβάδος στην κεντρική Πλατεία του Όξυλίθου, από τον Ί. Κληρο, τον Μ. Πανηγυρικό Έσπερινό, Άγιασμό, Άρτοκλασία, απόδοση των Έγκωμιών του Άγίου και Λιτανεία στο

χωριό και κορυφώθηκαν την κυριώνυμη ημέρα με την Πανηγυρική Θ. Λειτουργία με ιερατικό Συλλείτουργο και άρτοκλασίας. Το απόγευμα της έορτής μετεφέρθη η Ίερά Έμβάδα σε όλους τους κατάκοιτους άσθενείς του χωριού για προσκύνηση.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ποιμαντική αντιμετώπιση τών μεταναστών

Ἡμερίδα με θέμα: «Ποιμαντική αντιμετώπιση τών Μουσουλμάνων Μεταναστών, (Αναζητώντας τρόπους συνύπαρξης)», πραγματοποιήθηκε στις 18.12.07 στο Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἱ. Μ. Περιστερίου με ἔγκριση τῆς Ἱ. Συνόδου, ἀπό τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Μετανα-

στών, Προσφύγων καὶ Παλινοστούτων. Τὴν ἔναρξή τῆς Ἡμερίδας κήρυξε ὁ Σεβ. Περιστερίου κ. Χρυσόστομος. Στὴ συνέχεια ὁ Πρόεδρος τῆς Ε.Σ.Ε. Ἀρχιμ. κ. Τιμόθεος Ἄνθης ἔκανε εἰσαγωγὴ καὶ ἀκολούθησαν οἱ ὁμιλίες: α) «Ἰσλαμικὸ πανόραμα: δειγματοληπτικὴ προσέγγιση στὸ Ἰσλάμ», ἀπὸ τὸν καθηγ. κ. Μ. Μαριόρα, β) «Παρουσίαση τῆς καταγραφῆς τών τόπων λατρείας τών μουσουλμάνων μεταναστών στὴν Ἀττικὴ», ἀπὸ τὸν κ. Ἀχμετ Μωαβία, γ) «Παρουσίαση τών ἀποτελεσμάτων τών Ὁρθοδόξων ἐνοριακῶν συναντήσεων με μουσουλμάνους μετανάστες, (καλὲς πρακτικὲς ποιμαντικῆς αντιμετώπισης)», ἀπὸ τὸν Αἰδεσ. κ. Γ. Γανωτῆ. Ἀκολούθησε συζήτηση. Τὴν Ἡμερίδα παρακολούθησαν οἱ Ἐφημέριοι τοῦ Λεκανοπεδίου Ἀττικῆς.

Παρουσίαση ἔργων τοῦ Κων. Πρίγγου στὴ Θεσσαλονικὴ

Μὲ ιδιαίτερη ἐπιτυχία πραγματοποιήθηκε στὶς 28.11.07 ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στὸ Ἐνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο τοῦ Ἱ. Μ. Ν. Ἁγ. Γρηγορίου (Παλαμᾶ) τῆς Ἱ. Μ. Θεσσαλονίκης, ἡ ἐπίσημη παρουσίαση τών ὡς σήμερα ἐκδοθέντων τριῶν τόμων με τὰ μουσικὰ ἔργα τοῦ ἀειμνήστου Κων. Πρίγγου, Ἄρχοντος Πρωτοψάλτου τῆς Μ. τοῦ Χ.Ε. Πρόκειται γιὰ τὸ «Ἀναστασιματάριον», τὴν «Ἁγία καὶ Μ. Ἑβδομάδα» καὶ τὴ «Μουσικὴ Κυψέλη» τ. Α'. Κάθε τόμος συνοδεύεται ἀπὸ 2 ψηφιακοὺς δίσκους με πρωτότυπες («ζωντανές») ἠχογραφήσεις του. Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν ὁ Παν. Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος, ὁ Σεβ. Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μ. Θεσσαλονίκης Ἀρχιμ. κ. Ἰ. Τασιᾶς, ἐκπρόσωποι τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, καθηγητὲς Πανεπιστημίου, πρωτοψάλτες καὶ καθηγητὲς Βυζαντινῆς

Μουσικῆς, ἀπόγονοι τοῦ ἀειμνήστου Κων. Πρίγγου καὶ πλῆθος μουσικόφιλων. Τὴν Ἀποστολικὴ Διακονία ἐκπροσώπησαν ὁ Ἀρχιμ. κ. Α. Ψωίνος, Διευθυντὴς τών Ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, καὶ ὁ Πρωτ. κ. Α. Φ. Ψαριανός, Διευθυντὴς Διοικητικοῦ - Οἰκονομικοῦ. Ὁ Παν. κ. Ἄνθιμος ἀναφέρθηκε στὴν ἀξία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ τῆς Παράδοσής μας καὶ ἐπαίνεσε τὴν προσπάθεια τῆς Ἀποστολικῆς «Διακονίας». Ὁ Πρωτ. Α. Φ. Ψαριανός ἀναφέρθηκε στὸ ἱστορικὸ τῆς ἔκδοσης καὶ ὁ Ἄρχων Πρωτοψάλτης κ. Χαρ. Ταλιαδῶρος με γλαφυρὸ τρόπο στὶς ἀναμνήσεις του ἀπὸ τὴν γνωριμία καὶ τὴ μαθητεία του κοντὰ στὸν Κων. Πρίγγο. Ὁ μουσικοκριτικὸς κ. Ἄντ. Κωνσταντινίδης καὶ ὁ Ἐπιμελητὴς τῆς ἔκδοσης κ. Γ. Κωνσταντίνου ἀνέλυσαν ἀπὸ μουσικολογικὴ πλευρὰ τὸ ἔργο τοῦ Πρίγγου.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ - ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ - ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ - ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΝ

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ είναι τὸ ὑπεροχώτερο πρότυπο ιερέα-ποιμένα.

Ἔτσι τὸν ἐκτίμησε ἡ Ἐκκλησία.

Καὶ γι' αὐτό, ἐνῶ οἱ ἐχθροὶ τῆς τὸν καθαίρεσαν καὶ προσπάθησαν νὰ τὸν κρύψουν κάτω ἀπὸ τὸν μῦθον (Α' Τροπάριο τῶν Ἀποστίχων τῆς 27 Ἰανουαρίου), ὅταν ἐγινε ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου του, ἡ Ἐκκλησία, «εὐφράνθη ἀνθομολογουμένη καὶ λέγουσα: Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, ἀποδόντα μοι τὸν νυμφαγωγόν· τὸ στήριγμα τῆς πίστεως· τὴν ὑπόληψιν τῶν ἀξιω-

πὸν παύουν πιά νὰ καῖνε ἀπὸ τὴν ἀγωνία γιὰ τὴν πορεία τῶν τέκνων τῆς.

Ἡ Ἐκκλησία κατανόησε τὸν ἅγιο Ἰωάννη ὡς τὸ ὑπεροχώτερο πρότυπο ποιμένα. Γιατί ὡς ιερέας ἐργάστηκε, πνευματοκίνητα, τόσο πὸν καλύτερα δὲν γινόταν!

Γιατί; Τί ἔκανε;

Πῶς ἔβλεπε τὸ ἱερό καὶ κοσμοσωτήριο ἔργο, τὸ δικό του καὶ τοῦ κάθε παπᾶ;

Καὶ τί μᾶς λέγει ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ὁ ιερέας;

Γιὰ τὸ θέμα μας, ὁ ἱερός πατέρας μας ἔχει γράψει πολλὰ. Ὅλα θεόσοφα.

Θὰ σταθῶ σὲ τρία σημεία. Ὅτι ὁ ἱερέας πρέπει:

α) Νὰ εἶναι ἄνθρωπος ἐπικοινωνίας.

β) Νὰ εἶναι καλὸς ἰατρός.

γ) Νὰ εἶναι καὶ καλὸς πατέρας.

Α. Ἄνθρωπος ἐπικοινωνίας

Ἐπικοινωνία ἔχουν δύο ἄνθρωποι, ὅταν μποροῦν: νὰ συνομιλοῦν μεταξύ τους ἤρεμα καὶ εἰρηνικά, μὲ ἀγάπη· νὰ λύνουν τὰ

προβλήματα πὸν τοὺς παρουσιάζονται στὴ ζωὴ τους· καὶ ὄχι νὰ τὰ αὐξάνουν καὶ νὰ τὰ πολλαπλασιάζουν!

Τὸ μεγαλύτερο πρότυπο ἐπικοινωνίας ὑπῆρξε ὁ Κύριος· «ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακολουθήσωμεν τοῖς ἴχνεσιν Αὐτοῦ» (Α' Πέτρου 2,21).

Θαυμάζουμε τὴν ὑπέροχη ἐπικοινωνία τοῦ Ἰησοῦ μὲ τὴν Σαμαρείτιδα, γυναίκα πόρνη, ἀμετανόητη, παραδομένη στὰ πάθη τῆς· καὶ στὴν προκατάληψη τῶν φανατικῶν αἰρετικῶν τῆς φρονημάτων.

Θαυμάζουμε, πῶς «ταῖς γλυκείαις προσηρῆσει» τὴν μετόχευσε «ὁ σοφὸς δημιουργὸς πρὸς αἴτησιν τοῦ αἰδίου ὕδατος» (Δοξαστικὸν τῶν Αἰνῶν τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος). Καὶ τόσα ἄλλα!... Ὁ τρόπος πὸν ὁ Κύριος ἐφέρθη στὸν φαρισαῖο, στὸν Πιλάτο, στὸν Πέτρο, στὸν Ἰούδα, εἶναι γιὰ μᾶς τὰ ἱερώτερα πρότυπά μας.

Καὶ μᾶς λένε: Ὁ παπᾶς δὲν κάνει ἐν καιρῷ ἐργασίας οὔτε νὰ θυμῶνει, οὔτε νὰ μπλοκάρει! Δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ ἀποσύρεται, οὔτε νὰ κρύβεται καὶ νὰ μὴ συναναστρέφεται κανένα! Φυ-

Πῶς βλέπει ὁ Ἄγιος Ἰωάννης τὸν Ποιμένα*

Τοῦ Μητροπολίτου Νικοπόλεως Μελετίου

μάτων μου καὶ ἀνάπαυσιν τῶν ἐμῶν κροτάφων» (Δοξαστικὸ τῶν Ἑσπερίων τῆς 27 Ἰανουαρίου).

Γιὰ κανέναν ἄλλον δὲν εἶπε ἡ Ἐκκλησία τέτοια λόγια! Καὶ τὰ λόγια αὐτά μᾶς λένε:

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. ἔχει ἓνα ἔργο: νὰ ἐνώσει στὸ σῶμα τῆς τοὺς πάντες. Γιατί αὐτὸ θέλει «ὁ πάντας θέλων σωθῆναι». Καὶ ὅταν ἔχει τέτοιον ποιμένα, δὲν τὴν πιάνει ἀγωνία, πόνος, πένθος. Ἀντίθετα: μπορεῖ καὶ νὰ κοιμᾶται γαλήνια· ἀφοῦ ὁ πηδαλιούχος τοῦ ἔργου τῆς εἶναι: ἀληθινὸς «νυμφαγωγός»· «στήριγμα τῆς πίστεως», πὸν εἶναι πάντοτε ΜΙΑ, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· καὶ «ὑπόληψη τῶν ἀξιωματίων τῆς», δηλ. πρότυπο ποιμένα, πὸν ξέρεи νὰ ἀναπληρῶνει τὰ ὑστερήματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί του μὲ κόπους πολλοὺς «ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὁ ἔστιν Ἐκκλησία» (Κολ. 1,24), καὶ γιὰ ὅλα αὐτὰ «ἀνάπαυση τῶν κροτάφων» τῆς,

* Εἰσήγηση στὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο «Ὁ Ἄγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος», Θεσσαλονίκη 22-25 Νοεμβρίου 2007.

σικά τότε δέν ένοχλεί μέν κανέναν, άλλα και δέν ώφελεί κανέναν! Και –τότε– καταντάει κάτι σαν τόν ιερέα τής παραβολής του καλου Σαμαρείτη, που κοιτάζε τόν έαυτό του και έλθων και ιδών τά προβλήματα του έμπεσοντος εις τους ληστές, τόν αντιπαρηλθε (Λουκ. 10,31).

1. Κίνδυνος μικρός; εύκαταφρόνητος; Κάθε άλλο!

Λέγει ο άγιος Ιωάννης:

Παρά λίγο σε αυτό τo πάθημα να παρασυρθώ και εγώ! Να αρχίσω να κοιτάζω τόν έαυτό μου! Με έφύλαξε ο Θεός. Και πήρε τήν φωτιά, που με άπειλούσε, από τo κεφάλι μου! Πόσο θα κρυβόμουν; Πόσο θα κορόιδευα τόν κόσμο; Μπορεί άνθρωπος με τέτοια μυαλά να κρυφτεί; Τέτοιος άνθρωπος έτσι και ξεπροβάλλει, σε λίγο θα γίνει στόν κόσμο περίγελως και καταγέλαστος (Άγιου Ιωάννου Χρυσοστόμου, Περί Τερωσύνης έν Sources Chretiennes, vol. 272, p. 330, 15. Στο έξης S.Chr. 272)!

Και συνεχίζει ο άγιος:

Δέν περνάνε μοναχικοί τρόποι ούτε στην κοινωνία ούτε στην Έκκλησία με τo πολυποίκιλο της ποιμνιο! Οί μοναχοί, όσο καλοί και άν είναι ως μοναχοί, σε επικοινωνία με κόσμο είναι άγύμναστοι. Και άν μπλέξουν, ουαί! Γιατί, όσο και άν στο μοναστήρι τους ήσαν άγω-

μιστές, έδω στόν κόσμο «ουδέν διενηνόχασι τών άγυμνάστων»! Όποιος θέλει να μπει στο στάδιο, στόν άγώνα για διαποίμανση ψυχών, πρέπει να έχει μεγάλη δύναμη ψυχής! Και πρώτα από όλα πρέπει να ξέρει να συγκρατεί τήν όργη και τόν θυμό του. Να μην τόν κυβερνάνε συναισθήματα! Άλλα να έχει σύνεση, να έχει μυαλό, να έχει νοϋν Χριστου! Σε τέτοια, οί καλοί μοναχοί είναι συνήθως «λίγοι»! Δέν είχαν στο μοναστήρι άφορμές. Δέν είχαν άνθρωπους να τους σκάζουν ή να τους πρήζουν τo συκώτι! Πώς να άντέξουν σε θυμό; Πώς να ακούσουν άσυγκίνητοι έπαινους; Πώς να άσχοληθουν με τά προβλήματα τής Έκκλησίας, που στην πραγματική τους όψη δέν τά ειδαν ποτέ; Θα έλεγα: τά ξέρουν μόνο από μακριά! και μόνο κριτικάροντας! Και πράγματα «ύπομένουσι άηδη και χαλεπά (S. Chr. 272, p. 328, 42-57)!

2. Και σε άλλο σημείο ο άγιος είναι σαφής, και πιο τσουχτερός! Λέγει:

Είναι φοβερό να έχεις παπα που δέν άντέχει να ακούσει σκώμμα, βρισιά, κακολογία, γνώμη αντίθετη στην δική του και να τόν βλέπεις, σε κάθε τέτοιο να χάνει τήν ισοροπία-αυτοκυριαρχία του και να γίνεται θηρίο: «και μάλλον τών χαλεπωτάτων άγριαίνειν θηρίων»!

Και ξεσπαθώνει, θα έλεγαμε, ο άγιος:

Τέτοια πρόσωπα είναι έντελώς άκατάλληλα για ιερείς ύπηρέτες τής Έκκλησίας του Χριστου! Χίλιες φορές προτιμότερος άνθρωπος, που δέν είχε ψωμι να φάει και πέρασε τήν ζωή του όλoκληρη ξυπόλυτος! Αυτός, άν γίνει παπας, δέν πρόκειται να βλάψει κανέναν σε τίποτε! Ένω αντίθετα, εκείνος που αφήνει τόν θυμό του να έκδηλώνεται άγριος, θα προκαλέσει τρομερά πνευματικά προβλήματα στους ανθρώπους που θα έχουν τήν άτυχία να τόν έχουν ποιμένα (S. Chr. 272, p. 176, 140-155).

Και τότε, τί πια κι άν θα υπάρχουν μερικοί ένορίτες, άνθρωποι άγιοι, που όλα τά κατανοούν; Είπε ο Κύριος: Ουκ ήλθον καλέσαι δικαίους, άλλα άμαρτωλούς εις μετάνοιαν! Και άλλοίμονο άν ο παπας, ο όποιος παπας, χαιρείται τήν «καλή» ομάδα πνευματικά του τέκνα = ψυχοϋλες άγιες! Δέν έγινε παπας για αυτός (S. Chr. 272, p. 180).

(Συνεχίζεται)

Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ;

Εισαγωγικές σκέψεις

Με άρθρο ή χωρίς άρθρο καλούμεθα να ορίσουμε διάφορα ουσιαστικά με άλλα ουσιαστικά σὰ να ἦταν εύκολο να προσδιορίσουμε τὸ τί ἐστὶ κάτι με κάτι ἄλλο. Συνήθως ἀκολουθεῖ μία σειρά λέξεων ἐπεξηγηματικῶν ὡσὰν ἡ πολυωνυμία να μποροῦσε να ἐξαντλήσει τις ὀρίζουσες τοῦ ἀντικειμένου που ἐπιθυμοῦμε να καθορίσουμε. Ἐχοντας, ὅμως, ὀρίσει κάτι δὲν ἀρκούμαστε ἀπλᾶ στὸν ὀρισμὸ ἀλλὰ θέλουμε να προβοῦμε σὲ ἐνέργειες ἢ μᾶς ὠθοῦν ἄλλοι σὲ μία ἐνεργοποίηση με τρόπο προστακτικό. Για παράδειγμα, στὸ «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς» ἀκολουθεῖ τὸ «ἀκολουθεῖτω μοι» (Ἰωάννου 14,16 - Ματθαίου 16,24) προϋποθέτοντας βεβαίως μία βούληση («εἴ τις θέλει») για ἀκολουθία καὶ για δράση.

Σ' αὐτὲς τις σκέψεις ὀδηγήθηκα πηγαίνοντας σὲ μία ἔκθεση φωτογραφίας φίλου. Πήγαινα νωρίτερα ἀπὸ τὴν ὥρα τῶν ἐγκαίνιων ὀπότε εἶχα λίγο καιρὸ να περιδιαβάζω στὸν δρόμο ἢ να διαβάζω τις τελευταῖες εἰδήσεις στὶς ἀναρτημένες ἐφημερίδες στὰ περίπτερα. Ἐνας πίνακας πλαστικοποιημένος μοῦ τράβηξε τὴν προσοχή. Ὡς ἐπιγραφή εἶχε: Ἡ Ζωὴ εἶναι... Ἀκολουθοῦσαν δεκαεξὶ οὐσιαστικά: Ὁμορφιά, εὐκαιρία, ὑπόσχεση, πίκρα, τραγωδία, εὐλογία, ἀγάπη, καθῆκον, μυστήριο, θησαυρός, ὕμνος, ἔρωτας, παιχνίδι, περιπέτεια, ὄνειρο, εὐτυχία. Ὁ συντάκτης τοῦ κειμένου δὲν δεχόταν καμία ἀντίρρηση γιατί δίπλα στὸ κάθε οὐσιαστικὸ σοῦ ὑποδείκνυε ἀναντίρρητα συγκεκριμένο τρόπο δράσης με προστακτικὴ ἔγκλιση.

Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση αὐτὸ τὸ «κατεβατό» οὐσιαστικῶν καὶ ρημάτων. Θέλησα να τὸ ἀγοράσω ἀλλὰ ἦταν τὸ τελευταῖο ἀντίτυπο· πιθανὸν ὁ συντάκτης να τοὺς προμήθευε καὶ ἀλλὰ στὸ μέλλον. Καλοῦ κακοῦ σ' ἕνα πρόχειρο χαρτὶ ἀντέγραψα τὸ περιεχόμενο καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφή μου με τὸν Ἡλεκτρικὸ μπόρεσα να ἐμβαθύνω παίρνοντας τὴν ἀπόφαση τις σκέψεις μου να τις ἀποτυπώσω σὲ χαρτὶ κρίνοντας ὅτι μπορεῖ να χρησίμευαν καὶ σὲ

Τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου
Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ἄλλους. Δυστυχῶς τὸ κείμενο ἦταν ἀνυπόγραφο καὶ ἔτσι δὲν μπόρεσα να ζητήσω τὴν ἄδεια για τὴν μεταφορὰ του ἐκτὸς περιπέτου... Ἄς μᾶς συγχωρέσει ὁ ἐμπνευστὴς του. Ἄλλωστε πιστεύω ὅτι κρυφὴ ἐπιθυμία κάθε συγγραφέα εἶναι να διαδίδονται οἱ ιδέες του. Θέλω να ἐλπίζω ὅτι δὲν τὸν προδίδω ἂν παίρνοντας ὡς ἔναυσμα τὸ κείμενο του ἀναπτύξω τις σκέψεις που μοῦ ἤλθαν διαβάζοντάς το.

Τὰ οὐσιαστικά καὶ τὰ ρήματα

• Ἡ Ζωὴ εἶναι ΟΜΟΡΦΙΑ. Θαύμασέ την.

Πόσες φορές χανόμαστε στὴν καθημερινὴ τύρβη καὶ ἀφήνουμε ἕνα ὀλόκληρο ποτάμι να μᾶς ξεφύγει μέσα ἀπὸ τὰ χέρια. Χάνουμε τὴν ὀμορφιὰ τοῦ κόσμου καὶ τὴν ἐσωτερικὴ δικὴ μας. Περισπώμεθα περι πολλὰ καὶ χάνουμε τὸ κάλλος που μᾶς περιβάλλει, τὴν ὀμορφιὰ που σώζει. Δίκαια ἡ Ἐκκλησία μας προβάλλει ὡς ιδεῶδες τὴς τὸν φιλοκαλικὸ ἄνθρωπο.

• Ἡ Ζωὴ εἶναι ΕΥΚΑΙΡΙΑ. Ἀρπαξέ την.

Ἡ βιβλικὴ ἔννοια τοῦ χρόνου ὡς καιροῦ, συναντᾶ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ ἀντίληψη τοῦ καιροῦ ὡς εὐκαιρίας, ὡς τῆς εὐνοϊκῆς καὶ «σωστῆς» στιγμῆς που δὲν πρέπει να τὴν ἀφήσουμε να προσπεράσει.

• Ἡ Ζωὴ εἶναι ΥΠΟΣΧΕΣΗ. Τήρησέ την.

Στὴ σημερινὴ ἐποχὴ οἱ ὑποσχέσεις συνιστοῦν «πρόκληση για μὴ τήρηση». Εἶναι γνωστὴ ἄλλωστε ἡ ρῆση «τὸ τάξιμο δὲν χαλάει σπῆτι ἀλλὰ τὸ δόσιμο» που μᾶς ἐλευθερώνει ἀπὸ δεσμεύσεις. Ἄς γίνουμε ὡς τὰ παιδία που ἡ στιχομυθία τους: «Ἐποσχέσου» - «Ἐπόσχομαι» ἦταν κανόνας ζωῆς.

• Ἡ Ζωὴ εἶναι ΠΙΚΡΑ. Ξεπεράσέ την.

Ἐμεῖς μένουμε τις περισσότερες φορές με τις πικρίες μας. Κι εἶναι πολλές οἱ περιπτώσεις που ἡ ζωὴ μᾶς πικραίνει κι ἡ πίκρα μας δὲν γλυκαίνει με τίποτε. Τότε γινόμαστε πικρόχο-

λοι με τους εαυτούς μας και με τους άλλους και φαρμακώνουμε τη ζωή μας. Τότε θυμάμαι τον Γέροντα Πορφύριο που έπεκαλείτο τον «γλυκυτάτο Ίησού». Κάτι θα ήξερε αυτός για την πηγή της γλυκύτητας.

• *Η Ζωή είναι ΤΡΑΓΩΔΙΑ. Αντιμετώπισέ την.*

Πολλά μπορούν να συμβούν στη ζωή ενός ανθρώπου. Άρρώστιες, θάνατοι, φτώχεια, ανεργία, συμφορές του βίου. Δεν πρέπει να το βάνεις κάτω ούτε να όπισθοχωρήσεις ούτε να γυρίσεις τα νώτα σου γιατί θα δεχθείς πλήγματα πισώπλατα. Τι ωραία λέξη το ρήμα αντι-μετωπίζω. Το μέτωπο ψηλά. Να θυμάσαι ότι στη λύση της τραγωδίας, των τραγωδιών υπάρχει ένας από μηχανής θεός. Ο Εὐριπίδης τον ἀνακάλυψε εὐστοχα. Ο Θεός ἡμῶν μᾶς ἀποκάλυψε ότι «μεθ ἡμῶν ἔστι πᾶσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μας».

• *Η Ζωή, ὅμως, είναι και ΕΥΛΟΓΙΑ. Δέξου την.*

Είναι, δηλαδή, ένα μεγάλο δῶρο, ἀνέλπιστο. Αὐτή ἡ ἐρμηνεία μου ἔρχεται πρόχειρα. Δέξου την. Δεν μπορείς να δώσεις ἀντί-τιμο. Δεν μπορείς να τὴν ἐπιστρέψεις πίσω. Ὑποχρεώνεσαι να τὴν παραλάβεις σὰν μία «εὐλογία» ἀγιορείτικη. Ὅταν ἀρνούμενος να πάρεις κάτι που σου προσφέρουν σε ἀφοπλίζουν λέγοντάς σου: εἶναι «εὐλογία».

• *Η Ζωή είναι ΑΓΑΠΗ. Νιώσε την.*

Σ' ἓναν κόσμο ποτισμένο με μίσος, με ἀδιαφορία, ἐσύ πρέπει να κινεῖσαι μ' ἓνα «ἀνιχνευτὴ ἀγάπης». Δεν ἀρκεῖ να ἀγαπᾶς. Θὰ ἔλεγα ὅτι ὀφείλεις να διακρίνεις τὰ παραμικρὰ σημάδια ἀγάπης γιατί ὑπάρχουν. Να ἔχεις τὰ μάτια ἀνοιχτὰ κι ὅλες σου τὶς αἰσθήσεις ὀρθάνοιχτες και για ψίχουλα ἀγάπης. Δεν μπορεῖ, κάποιος μᾶς ἀγαπάει... Ἡ διαβεβαίωση τοῦ Παύλου ἀντηχεῖ ἐπίκαιρα: «τὶς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ»;

• *Η Ζωή είναι ΚΑΘΗΚΟΝ. Ἀνάλαβέ το.*

Σε μία ἐποχή που ὄλο για δικαιώματα μιλάμε ἄς θυμηθοῦμε καθήκοντα και ὑποχρεώσεις. Δεν ὑπάρχουν μόνο ἀναλήψεις καταθέσεων ἀλλὰ και ὑπηρεσιῶν, καθηκόντων.

• *Η Ζωή είναι ΜΥΣΤΗΡΙΟ. Ἐξερεύνησέ το.*

Οἱ ἐπιστήμονες ὄλο και ἐρευνοῦν τὴν προέλευση τῆς ζωῆς και τὰ μυστικά της. Ἐφθασαν να ἀποκρυπτογραφήσουν και τὸ ἀνθρώπινο γονιδίωμα. Ἡ ζωὴ δεν ἐξαντλεῖται μόνο στην βιολογική της ὑπόσταση. Ἡ ζωὴ, ἂν εἶναι μυστήριο, εἶναι γιατί σου προκαλεῖ ἀπορία, σε βάνει μπροστὰ στο ἀναπάντεχο και στο ἀπειρο. Ἡ ἐξερεύνησή σου πάντως εἶναι περιορισμένη και κατὰ μίαν ἄλλην ἐκδοχὴν «οὐ δέχεται τὸ μυστήριον ἔρευναν»!

• *Η Ζωή είναι ΘΗΣΑΥΡΟΣ. Διαφύλαξέ τον.*

Τὸ ζήτημα με τοὺς θησαυροὺς δεν εἶναι πῶς θὰ τοὺς βρεῖς ἀλλὰ πῶς θὰ τοὺς διαφυλάξεις. Θυμηθεῖτε τὸ σλόγκαν με τὸ νερό. «Προσέχουμε για να ἔχουμε». Ἡ ζωὴ εἶναι θησαυρὸς ἀλλὰ ὄχι ἀδαπάνητος. Τὸ ἀποθέματά της ἐξαντλοῦνται. Εἶναι σὰν τὸν καλὸ μαργαρίτη που για να τὸν ἀγοράσουμε ξεπουλάμε ὅ,τι ἔχουμε και δεν ἔχουμε και δεν τὸν ρίχνουμε μετὰ ταῦτα στὰ σκυλιά. Εἶναι πολύτιμη και ἐφόσον εἶναι πολύτιμη τὴ φυλάμε σὰν τὰ μάτια μας. Για να μὴν ἀναγκασθοῦμε στο τέλος ἀναζητώντας τὴ να διερωτηθοῦμε: «ποῦ εἶναι ἡ Ζωὴ που τὴ σπαταλήσαμε ζώντας»;

(Συνεχίζεται)

Η ἐπιστολή τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ὁποία δημοσιεύω παρακάτω θὰ μοιραστῆ σέ δυὸ συνέχειες λόγω τοῦ μήκους της. Θεώρησα ὅτι ἀξίζει δυὸ συνεχόμενα ἄρθρα νὰ ἀφιερωθοῦν στὸ ζήτημα διότι εἶναι ὄντως φλέγον καὶ ὀφείλει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Ἐκκλησία μας ἐπειγόντως. Πρόκειται γιὰ τὴν ποιμαντικὴ στὰ νοσοκομεία.

«Σεβαστέ πάτερ Βασίλειε,

...Ἐτυχε νὰ γίνουμε μάρτυρες καὶ ἀποδέκτες μιᾶς ποιμαντικῆ τόσο σημαντικῆς ὅσο καὶ προβληματικῆς, πιστεύουμε, πλευρᾶς τῆς παρουσίας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀφορώσης σ' ἓνα κομμάτι

Νοσοκομεῖο: Ἕνας προνομιακὸς τόπος ποιμαντικῆς

τοῦ ποιμνίου της ποὺ τόσο τὴ χρειάζεται: πρόκειται γιὰ τὴ λειτουργία τῶν νοσοκομειακῶν παρεκκλησιῶν. Θὰ μᾶς ἐπιτρέψετε νὰ ξεκινήσουμε τὶς σκέψεις μας περιγράφοντας τρεῖς σκηνές.

Σκηνὴ πρώτη: Ὡρα δώδεκα τὸ βράδυ στὸ προαύλιο νοσοκομείου μεγαλόπολης. Περνώντας βιαστικὰ πίσω ἀπὸ τὸ ἱερό τοῦ νοσοκομειακοῦ παρεκκλησίου –ἓνα πραγματικὸ κόσμημα– ἀντιλαμβανόμαστε μίαν φωνὴν ποὺ κλαίει γοερά. Τὴν ἴδια στιγμή ποὺ ξαφνιασμένοι στρέφουμε τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἐκεῖ, τὸ πρόσωπο ποὺ θρηνεῖ ἀντιλαμβάνεται τὴ δική μας παρουσία καὶ φωνάζει ἱκετευτικά: «πάτερ, πάτερ!» Κουτοστεκόμαστε καὶ πλησιάζουμε διστακτικά, καθὼς τὸ ἄλλο πρόσωπο σπεύδει πρὸς τὸ μέρος μας. Εἶναι μίαν γυναῖκα μέσης ἡλικίας. «Εἶστε ἀπὸ ἐδῶ;», ρωτᾷ διακόπτοντας λίγο τοὺς λυγμούς της. Πρὶν προλάβουμε νὰ τῆς ἐξηγήσουμε πὼς «ὄχι», λέει μὲ πέντε λέξεις τὴν ἱστορία ἑνὸς οικογενειακοῦ δράματος, μὲ πρόσωπο τῆς οικογένειας ποὺ νοσηλεύεται σὲ κρίσιμη κατάσταση. «Πεῖτε μου πάτερ, τί νὰ πῶ; Τί προσευχὴ νὰ λέω, τὸ Πάτερ ἡμῶν; Τὸ λέω, ἀλλὰ δὲν βρίσκω

ἀνακούφιση. Πεῖτε μου πάτερ τί νὰ κάνω. Ἡ... θὰ πεθάνει». Τὸ παραλήρημα συνεχίζεται μὲ προτάσεις ποὺ ἔχουν εἶρμό ἀλλὰ ἀναδύονται ἢ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη χωρὶς σύνδεση, πηγαῖα, μὲ τὸν ἀθρορητισμὸ ποὺ δίνει ἢ ἀπόγνωση, διακόπτοντας τὸν ἴδιο γοερὸ θρήνο. Τὸ πρόσωπο ἐμφανῶς εἶναι σὲ ἄλλοφροσύνη. Ὁ ναὸς εἶναι κλειστός. Δὲν ὑπάρχει καν ἀνοικτὸς ἓνας χώρος γιὰ ν' ἀνάψῃ κανεὶς ἓνα κερί, νὰ συζητήσῃ, ἢ ἔστω νὰ κλάψῃ ἀθέατος. Εὐτυχῶς εἶναι καλοκαίρι καὶ ὁ χώρος πίσω ἀπὸ τὸ ἱερό πληροῖ τις προϋποθέσεις τῆς ἰδιωτικότητος μέσα στὸ ἀπεραντο νοσοκομεῖο. Μία ἀκρόαση λίγων λεπτῶν, δυὸ ἀπλὰ σύντομα λόγια συμπάθειας καὶ παρηγοριᾶς μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά ὅπως βγήκαν ἐκεί-

νὴ τὴ στιγμή, ὑπόσχεση γιὰ προσευχή, μίαν παρότρυνση γιὰ ἐλπίδα: τὸ κλάμα δὲν σταμάτησε, ἀλλὰ τώρα εἶναι πιὸ ἤρεμο, τὸ πρόσωπο δείχνει νὰ αὐτοκυριαρχεῖται. Ἡ γυναῖκα γυρίζει στὴν «κρυψώνα» τῆς γιὰ τὸ ὑπόλοιπό της νύχτας.

Σκηνὴ δεύτερη: Ὡρα ἐπισκεπτηρίου σὲ μονάδα ἐντατικῆς θεραπείας. Ἴσως ἢ ἐπίσκεψη πρόκειται ν' ἀρχίσει ἢ μόλις τέλειωσε. Στὸν πλησιέστερο αἴθριο χώρο ἓνας ὄμιλος ἀνθρώπων περικυκλώνει δυὸ συντετριμμένα πρόσωπα μέσης ἡλικίας (γονεῖς;). Δὲν φοροῦν μαῦρα, ἄρα ἔχουν κάποιον ποὺ ἀκόμα ζεῖ. Φαίνεται νὰ βρίσκονται στὴ φάση ἑνὸς βαθέος, συνειδητοποιημένου πένθους, χωρὶς ἐξαλλες ἐκδηλώσεις ἀλλὰ μὲ ἓνα πόνο ποὺ ζωγραφίζεται μόλις ἐντεῦθεν τῶν ὀρίων τῆς ἀπογνώσεως στὶς ὄψεις τους. Οἱ συγγενεῖς(;) ποὺ τοὺς περιτριγυρίζουν δείχνουν νὰ κοιτάζουν κάτω, νὰ μὴν ἔχουν τί νὰ ποῦν, νὰ προσπαθοῦν μόνο διστακτικά καὶ παρηγορητικά νὰ πλησιάσουν, ν' ἀγκαλιάσουν καὶ ν' ἀγγίξουν. Ἡ ὄλη σκηνὴ εἶναι εὐγλωττὴ ἀλλὰ καὶ προξενεῖ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἀξιοπρέπεια στὴν ἐκδήλωση ἑνὸς πόνου ποὺ φαίνεται ἀβάσταχτος. Δέκα μέτρα (ὄχι περισσότερο) παραδίπλα, ὁ νεαρὸς ἄγαμος ἐφημέριος τοῦ νοσοκομείου συζητεῖ μὲ κάποιον (προφανῶς γνωστὸ) σὲ ἐμφανῶς εὐχαρι

Τὰ ἐρωτήματά σας καὶ οἱ προτάσεις σας νὰ ἀπευθύνονται στὸν π. Βασίλειο Θερμό, Ἐρατοῦς 11, Παλλήνη 153 51 ἢ στὸ thermosv@otenet.gr.

τόνο. Δέν στρέφει καν τὸ βλέμμα πρὸς τὴ σκηνὴ πού παραδίπλα ἐκτυλίσσεται. Δέν ἔχει καὶ δέν ἐπιδιώκει καμμιά ἐπαφή μὲ τοὺς ἀνθρώπους μέχρι πού φεύγουν. Δέν ἀλλάζει ὡς τότε οὔτε τὸν τόπο οὔτε τὸν τόνο τῆς συναναστροφῆς του (πού δέν εἶναι σέ καμμιά περίπτωση ἐκτὸς τοῦ μέτρου ἢ ἀσύμβατη μὲ τὴν ιδιότητά του)».

Τὸ νοσοκομεῖο ἀποτελεῖ χῶρο ἀπὸ τὸν ὁποῖο θὰ περάσει τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ, εἴτε ὡς ἀσθενεῖς εἴτε ὡς συγγενεῖς. Ταυτόχρονα, λόγω τῆς ἰδιάζουσας ψυχικῆς κατάστασης στὴν ὁποία βρίσκονται τόσο ὁ ἀσθενὴς ὅσο καὶ ὁ συγγενής, γίνονται ἰδιαίτερα δεκτικοὶ σέ ποιμαντικὴ παρουσία καὶ παρέμβαση. Δέν θὰ εἶναι ὑπερβολὴ νὰ ἰσχυριστοῦμε ὅτι τὸ νοσοκομεῖο συνιστᾶ προνομιακὸ τόπο ποιμαντικῆς δράσης.

Ἔχω γνωρίσει κι ἐγώ, ὅπως ὅλοι μας, περιπτώσεις κληρικῶν πού ἀγωνίζονται ἥρωικὰ στὸ νοσοκομειακὸ χῶρο. Κάποιοι ἀπὸ αὐτοὺς τὸν ἐπέλεξαν συνειδητὰ, ἴσως καὶ νὰ ἀφιέρωσαν ἐκεῖ ὀλόκληρὴ τὴν ἱερατικὴ ζωὴ τους. Ἔγιναν καὶ συνεχίζουν νὰ γίνονται αἴτιοι θαυμαστῶν μεταστροφῶν ἀσθενῶν καὶ συγγενῶν, πρόξενοι παρηγορίας, ἐλπίδας, μετανοίας, σωτηρίας. Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ βαρὺ προσωπικὸ τίμημα: κόπωση σωματικὴ καὶ ψυχικὴ, παραμέληση τῆς οἰκογενειάς τους, μειωμένο εἰσόδημα κ.ἄ. Ἀλλὰ οἱ ὑποδειγματικὲς αὐτὲς περιπτώσεις δέν πρέπει νὰ ὀδηγήσουν σέ ἐφησυχασμὸ καὶ νὰ ἀναστείλουν τὴν αὐτοκριτικὴ μας.

Ὁ ἐπιστολογράφος καταθέτει τὴν ἐμπειρία του γιὰ τὴν ὁποία λίγοι θὰ διαφωνήσουν ὅτι δυστυχῶς ἀποτελεῖ πραγματικότητα. Δέν γνωρίζουμε τὰ αἴτια τῶν συγκεκριμένων περιστατικῶν. Ἐνδεχομένως ὁ ἐφημέριος τοῦ πρώτου νοσοκομείου νὰ βρισκόταν σέ ποιμαντικὴ ἐπίσκεψη σέ κάποιον θάλαμο. Ἴσως νὰ μὴν ἦταν πρακτικὰ δυνατὸ νὰ παραμένει ἀνοικτὸς ὁ ναὸς τῆ νύχτα. Καὶ ἴσως ὁ ἐφημέριος τοῦ δευτέρου νοσοκομείου νὰ μεταχειριζόταν ἄθελά του τὴν συναισθηματικὴ ἀπόσταση ἀπὸ τοὺς κοντινοὺς του πάσχοντες γιὰ νὰ προστατεύσει τὸν ἑαυτό του

Ἄπο τεχνικὸ λάθος, στὸ ἄρθρο τοῦ τεύχους Νοεμβρίου μπῆκε ξανά ὁ τίτλος τοῦ προηγούμενου τεύχους στὸ ἄρθρο τοῦ π. Βασιλείου.
Ζητοῦμε συγγνώμη ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ τοὺς ἀναγνώστες μας.

ἀπὸ τὴν ψυχικὴ φθορὰ πού καιροφυλακτεῖ στοὺς ἐκτιθέμενους σέ τόσο ἀνθρώπινο πόνο. Δέν ἔχουμε δικαίωμα νὰ κατακρίνουμε, μόνο νὰ προβληματισθοῦμε γιὰ τὸ δέον γενέσθαι.

Ἡ θέση τοῦ ἐφημερίου νοσοκομείου παρουσιάζει ἰδιαιτερότητες πού λίγοι χαρακτήρες τὶς ἀντέχουν. Ὁ ἐφημέριος ἐνορίας θὰ γευτεῖ καὶ χαρούμενα γεγονότα (γάμος καὶ βαπτίσεις), θὰ συμμετάσχει στὴ ζωὴ τῶν ἐνοριτῶν του στὴν ὁποία οἱ λυπητερές στιγμὲς συνυπάρχουν μὲ χαρμόσυνες. Ἐπὶ πλέον θὰ ἔχει τὴν ἀνθρώπινη ἱκανοποίηση νὰ δεῖ τὶς ποιμαντικὲς του προσπάθειες νὰ καρποφοροῦν μέσα στὸν χρόνο, ἐνῶ στὸ νοσοκομεῖο τὸ ποίμνιο ἀλλάζει συνεχῶς, οἱ ἀρρώστιες ἐναλλάσσονται μὲ θανάτους καὶ τὸ μόνο εὐχάριστο πού θὰ ἀκούσει εἶναι μία ἴαση καὶ πάνω ἀπ' ὅλα μία ἐπιστροφή στὸν Θεό.

Γιὰ νὰ ἀποφύγει λοιπὸν κάποιος νὰ ἐκτεθεῖ σέ τόσο συνεχόμενο πόνο καὶ στρέψ διαθέτει μία σειρά ἐπιλογῶν: α) ἀποφεύγει τὴ διακονία σέ νοσοκομεῖο, β) ἂν τὴ δεχτεῖ φροντίζει νὰ ἀπουσιάζει ἀρκετὰ ἢ νὰ παραμένει ἐκεῖ παθητικά, μόνο ἂν τὸν ζητήσουν, διεκπεραιώνοντας τὰ τυπικά, γ) καταφεύγει σέ συναισθηματικὴ ἀπόσταση ἀπὸ ὅσα ἀκούει καὶ βλέπει, ἀρκούμενος σέ γενικόλογες συμβουλὲς πού δείχνουν ἔλλειψη κατανόησης τῆς συγκεκριμένης ψυχικῆς κατάστασης στὴν ὁποία βρίσκεται ὁ συνομιλητῆς του. Καὶ ἂν τελικὰ ἀποφασίσει νὰ εἶναι συναισθηματικὰ παρὼν, κινδυνεύει νὰ μεταφέρει τὴν ἔνταση καὶ τὴν κόπωση στὴ σύζυγο καὶ στὰ παιδιὰ του.

Πῶς βγαίνει κανεὶς ἀπὸ αὐτὸ τὸν ἐγκλωβισμό; Προφανῶς μὲ ἔντονη πνευματικὴ ζωὴ καὶ προσευχή. Ἀλλὰ χρειάζεται νὰ ἐπιτελέσουμε καὶ τὰ ἀνθρώπινα: νὰ ἐπιλέγονται προσεκτικὰ οἱ ἐφημέριοι νοσοκομείων καὶ νὰ ἐκπαιδεύονται συστηματικά. Μὲ κανένα τρόπο καὶ γιὰ κανένα λόγο τὸ νοσοκομεῖο δέν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποτελεῖ τόπο προσωρινῆς διέλευσης ἀκαταλλήλων κληρικῶν ἢ «τακτοποίησης» κάποιων ἀνοικονόμητων περιπτώσεων.

Θεωρῶ ὅτι μὲ προσεγμένη καὶ συστηματικὴ ποιμαντικὴ παρουσία στὰ νοσοκομεία θὰ βλέπαμε θαυμαστὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποία στὴ συνέχεια θὰ εἶχαν ἀντίκτυπο σέ ὀλόκληρὴ τὴν Ἐκκλησία καὶ στὴν ἐνοριακὴ ζωὴ. Ἀλλὰ ὁ προβληματισμὸς μας θὰ συνεχιστεῖ καὶ στὸ ἐπόμενο τεῦχος μὲ τὸ δεύτερο μέρος τῆς ἐπιστολῆς.

”Ατομα με Άναπηρία

Π Της κ. Μαρίας Σκουρτανιώτου, Τσιαούση, Πρεσβυτέρας

ΠΡΑΓΜΑΤΙ ή σημερινή εόρτια σύναξη στην μνήμη του φιλανθρωποτάτου αγίου μας Νικολάου, του προστάτη και του δικού μας Συλλόγου Συμπαράστασης Απίστικων Παιδιών, μάς χάρισε μία θεία γαλήνη, καθώς με έμπιστοσύνη άφήσαμε «έαυτούς και άλλους και πᾶσαν τὴν ζωὴν» μας στὸν Χριστὸ και τοὺς αγίους μας. Είναι δὲ πολὺ ὁμορφὴ ἢ γειτνίαση αὐτῆς τῆς γιορτῆς μας με τὴν θεσμοθετημένη πιά παγκοσμίως Ἡμέρα τῶν Ἀτόμων Μὲ Ἀναπηρία στὶς 3 Δεκεμβρίου.

Μὲ αὐτὴ τὴν ἀφορμὴ λοιπὸν σήμερα θὰ σταθοῦμε γιὰ λίγο μπροστὰ στὴν πραγματικότητα ποὺ τὴν ὀνομάζουμε «Ἀτομα ΜΕ Ἀναπηρίες». Δὲν τὴν ὀνομάζω πρόβλημα, γιὰτὶ αὐτὸ ποὺ ἐπιζητοῦμε δὲν εἶναι ἡ λύση του, ἀλλὰ ἡ κατανόησή του, ἡ ἀποδοχή του, ἡ ἀναγνώριση τῆς ἀξίας του και ἄρα ἡ στάση μας ἀπέναντι στὰ ΑΜΕΑ, μία κατηγορία συνανθρώπων μας, κάθε ἡλικίας και φύλου και χρώματος, ποὺ ἔχουν ἀνάγκη ἰδιαίτερης φροντίδας και εἰδικῶν συνθηκῶν γιὰ νὰ κρατηθοῦν στὴ ζωὴ. Μπορεῖ νὰ εἶναι παιδιὰ, ποὺ γεννήθηκαν με μία σωματικὴ ἢ διανοητικὴ ἀτέλεια, μπορεῖ νὰ εἶναι ἔφηβοι, ποὺ προσβλήθηκαν ἀπὸ μιὰ ἀσθένεια ἢ ἀπὸ ἕνα ἀτύχημα και ἔμειναν ἀνάπηροι, μπορεῖ νὰ εἶναι ἐνήλικες, θύματα ἐργατικῶν ἢ τροχαίων ἀτυχημάτων, ἢ ἡλικιωμένοι ποὺ λόγῳ γηρατειῶν ἢ ἀσθενειῶν, καθίστανται πρόσωπα με εἰδικὲς ἀνάγκες.

Αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἢ δημοσιότητα και τὰ μέσα της ἔρριξαν τὰ φῶτα τους στὰ ἄτομα με ἀναπηρία και ἀφιέρωσαν ἄρθρα και ἐκπομπὲς ἀκουστήκαν δὲ και ἐνδιαφέρουσες ἐξαγγελίες και δηλώσεις, ὅπως π.χ. τὰ ΑΜΕΑ εἶναι ἰσότιμα μέλη τῆς κοινωνίας μας, πρέπει νὰ προσεχθοῦν ἰδιαίτερα, ὅτι ἀποτελοῦν τὸ δέκα τοῖς ἑκατὸ (10%) τοῦ πληθυσμοῦ μας, ὅτι πρέπει νὰ ἀπολαμβάνουν ὅλων τῶν κοινωνικῶν και ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ὅτι πρέπει νὰ δοθοῦν ἐπὶ πλεόν παροχές γιὰ τὴν μόρφωσή τους, τὴν ἐκπαίδευσή τους, τὴν κοινωνικὴ ἀποκατάστασή τους και πολλὰ ἄλλα.

Ἀκούγοντάς τα ὅλα αὐτὰ δικαιολογημένα αισθανόμαστε τὴν διάθεση νὰ καυχηθοῦμε, διότι εἶναι ἐπιτεύγματα τῆς σημερινῆς, τῆς δικῆς μας εὐαισθητοποιημένης κοινωνίας, ποὺ κάνει τὸ πᾶν γιὰ νὰ ἀπαλύνει ἀκόμα και νὰ ἐξαφανίσει τὸν πόνο, νὰ περιωρίσει τὶς ἀσθένειες και νὰ ἀπομακρύνει και αὐτὸν τὸν θάνατο.

Συχνὰ δὲ γιὰ νὰ εἶναι ἡ ἀντίθεση αὐτὴ πιὸ κραυ-

γαλέα ἐπιστρατεύουμε τὶς ἱστορικὲς μας γνώσεις και ἀναμνησκόμεστε τὸν φρικτὸ Καιάδα, ὅπου οἱ Σπαρτιάτες πετοῦσαν ὡς ἄχρηστα τὰ παιδιὰ ποὺ παρουσίαζαν κάποια σωματικὴ ἀναπηρία ἢ τὴν λιγότερο ἐγκληματικὴ ἐκείνη ντροπὴ, ποὺ ἐνοιωθε ἢ οἰκογένεια γιὰ τὸ ἀνάπηρο μέλος της και ποὺ μοιραία τὸ καταδίκαιζε σὲ κατ’ οἶκον περιορισμὸ, μὴν τύχει και δεῖ κανεὶς τὴν συμφορὰ.

Χωρὶς ἀμφιβολία εἶναι μία κοινωνικὴ πρόοδος, μία ὀριμότητα τὸ νὰ ξεπεραστοῦν αὐτὰ τὰ ταμποῦ και νὰ φτάσουμε νὰ ὀργανώνουμε ἡμερίδες, ἐκδηλώσεις, πορεῖες, ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες και νὰ προωθοῦμε τὰ δικαιώματα τῶν προσώπων με εἰδικὲς ἀνάγκες. Ἀκόμα δὲ και νὰ δεχτοῦμε ὅτι εἴμαστε ὅλοι ἴσοι και εἶναι δικαιώματά μας νὰ εἴμαστε διαφορετικοί.

Σ’ αὐτὸ τὸ σημεῖο, νομίζω, ἐμφωλευεῖ ἕνας κίνδυνος: αὐτὰ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθημάτά μας νὰ ξεκιννοῦν ἴσως ἀπὸ ἕναν φόβο, ἀπὸ μιὰ ἀσυνείδητη ψυχολογικὴ ἀνάγκη νὰ διώξουμε τὸ κακό. Νὰ μὴν βλέπουμε στὶς πόλεις μας, στὶς γειτονιές μας πρόσωπα ποὺ μπορεῖ νὰ ταράξουν τὴ νάρκη τῆς εὐδαιμονίας μας, τὴν καλοβολεμένη αὐτάρκειά μας, ποὺ στὸ συναπάντημά τους θὰ μελαγχολήσουμε, θὰ γεμίσουμε θλίψη, θὰ προβληματιστοῦμε πάνω στὰ «παιχνίδια» τῆς ζωῆς. Νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἄρρωστοι, ἀδύναμοι, δυσκολεμένοι ἄνθρωποι και ἄρα ἔμεῖς δὲν χρειάζεται νὰ ξεβολεντοῦμε, νὰ ἀλλάξουμε τὶς συνήθειές μας και νὰ ἀσχοληθοῦμε με τὸ πρόβλημα τῶν συνανθρώπων μας.

Ἄν ὅμως εἴμαστε **ἔμεῖς** πρόσωπα με ἀναπηρία ἢ εἴμαστε οἱ πλησιέστεροί τους, τότε πιστεύω, βιώνουμε ἕναν μεγάλο πόνο. Ἡ εἰλικρίνεια ἀπαιτεῖ νὰ μὴν στρουθοκαμηλίζουμε, ἀλλὰ νὰ ἀποδεχτοῦμε αὐτὴ τὴ μεγάλη ἀλήθεια: ὅτι τὰ ἄτομα ποὺ πάσχουν σηκῶνουν ἕνα μεγάλο πόνο, ἀλλὰ και τὰ ἄτομα, ποὺ τὰ φροντίζουν και τὰ συμπαρίστανται, και αὐτὰ πονοῦν. Πάνω σ’ αὐτὸ τὸ θέμα θέλω νὰ σταθοῦμε γιὰ λίγο και νὰ προσπαθήσουμε νὰ προσεγγίσουμε τὸ μυστήριο τοῦ πόνου, ὅπως τὸ εἶδε ἢ μακραινῶνη χριστιανικὴ μας παράδοση.

Ἐγὼ θὰ σᾶς μιλήσω ὡς μητέρα. Ἔχω τέσσερα παιδιά. Ὁ Κωστῆς, τρίτος στὴ σειρά, εἰκοσιεξάχρονος σήμερα, εἶναι παιδὶ με εἰδικὲς ἀνάγκες.

Ἡ διάγνωση ποὺ ἔκαναν οἱ γιατροί, ὅταν ἦταν ἔντεκα μηνῶν, ἔλεγε: «ψυχοκινητικὴ καθυστέρηση». Ὅμως ἔμεῖς καθημερινὰ διαπιστώνουμε κάποιο λάθος στὴ διάγνωση. Ὁ Κωστῆς ἔχει πράγματι νοητικὴ και κινητικὴ καθυστέρηση, ἀντιληπτικὴ ἀνικανότη-

Ἐκδήλωση στὸν Ἱ. Ναὸ Ἀγίας Φιλοθέης, Ἑορτὴ τοῦ Ἀγίου Νικολάου τοῦ Θαυματουργοῦ

τα, ἀδυναμία λόγου. Ἡ ψυχὴ του ὅμως δὲν πάσχει. Ἐχει τὴν ἱκανότητα νὰ χαίρεται, νὰ λυπᾶται, μπορεῖ νὰ ἀγαπάει, μπορεῖ νὰ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸν δικό του τρόπο.

Χρειάστηκε βέβαια κάποιον χρονικὸ διάστημα γιὰ νὰ συνειδητοποιήσουμε ὅτι αὐτὸ πὸν μᾶς συμβαίνει δὲν εἶναι μοναδικὸ καὶ κυρίως δὲν εἶναι κακὸ καὶ συμφορὰ. Μ' αὐτὴ τὴν εὐκαιρία θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ –ἔστω ἐν συντομίᾳ– στὴν περίπτωση τῶν ἐκ γενετῆς ἀναπήρων παιδιῶν. Θεωρεῖται ἡ πιὸ δυσβάστακτη. Συνδυάζεται μὲ μιὰ ντροπὴ καὶ μὲ μιὰ προσπάθεια ἀπόκρυψης καὶ ἀποσιώπησης. Νοιώθουμε, οἱ γονεῖς, ἄτυχοι, κακόμοιροι ἢ τιμωρημένοι ἀπ' τὸ Θεό.

Οἱ ἐπιστήμονες αὐτὲς τὶς περιπτώσεις τὶς ἀποδίδουν εἴτε στὴν κληρονομικότητα εἴτε σὲ λάθος τῆς φύσεως ἢ σὲ ἀτυχή συγκυρία. Σὲ κάποιες περιπτώσεις μιλοῦν γιὰ δυνατότητα ἔγκαιρης διάγνωσης, στὸν καιρὸ δηλαδὴ τῆς πρώιμης ἐμβρυακῆς ζωῆς καὶ ἄρα γιὰ δυνατότητα ἐπέμβασης καὶ ἀπομάκρυνσης τοῦ ἀσθενοῦς ἐμβρύου.

Αὐτὴ ἡ δυνατότητα διάγνωσης ἔγινε δεκτὴ μὲ ἀνακούφιση ἀπὸ τὶς ἀναπτυγμένες κοινωνίες, γιατί ἔτσι ἀπαλλάσσονται ἀπὸ ἀνεπιθύμητες καταστάσεις, εἰκόνες πὸν προκαλοῦν πόνο. Ἄναμφίβολα εἶναι πόνος μιὰ τέτοια εἰκόνα. Ἐνα παιδί μὲ σύνδρομο Down, ἕνα παιδί μὲ διανοητικὴ καθυστέρηση, ἕνα παιδί σπαστικὸ, αὐτιστικὸ, παράλυτο σὲ ἀναπηρικὴ καρέκλα, ἕνα παιδί πὸν δὲν μιλάει, δὲν ἀκούει, δὲν βλέπει, ἕνα παιδί δύσμορφο καὶ τόσα ἄλλα, εἶναι πόνος. **Ἄλλὰ ὁ πόνος εἶναι κακός;**

Ἀπὸ τὴν ἀπάντηση σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα κρινόμεστε καὶ χαρακτηρίζομαστε.

Ὁ πόνος, λέει ἡ Ἐκκλησία μας, εἶναι μιὰ μεταπτωτικὴ κατάσταση, ὅπως καὶ ἡ ἀσθένεια καὶ ὁ θάνατος. Δὲν ὑπῆρχε στὴν παραδείσια ζωὴ, ὅπως δὲν ὑπάρχει καὶ στὴ «χώρα τῶν ζώντων ἔνθα οὐκ ἔστι πόνος οὐ λύπη, οὐ στεναγμός». Γιατὶ ὁ Θεὸς ὅλα τὰ δημιουργήσε «καλὰ λίαν». Ἡ ἐπιλογή μας νὰ ζήσουμε σὰν θεοί, χωρὶς Θεό, (ἡ ἐπιλογή-πτώση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διὰ τῶν πρωτοπλάστων), μᾶς ὁδήγησε στὸ θάνατο, τὸν πιὸ μεγάλο πόνο, καὶ στὴν ἀρρώστεια καὶ τὴν φθορὰ, τὴν μάνα πὸν τὸν γέννα καθημερινά. Αὐτὴ ἦταν ἡ «γνώση τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ» πὸν ἀπέκτησε ὁ μεταπτωτικὸς ἀνθρώπος: ἡ ἐμπειρία τοῦ πόνου.

Οἱ πρὸ Χριστοῦ ἀνθρώποι βίωναν αὐτὴ τὴν ἀνελέγη πραγματικότητα, χωρὶς ἐλπίδα καὶ χωρὶς προο-

πτικὴ. Μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Χριστοῦ, ὁ πόνος καὶ ὁ θάνατος μεταποιοῦνται. Ἀπὸ ἀδιέξοδα γίνονται περάσματα, γίνονται «Πάσχα», πὸν σὲ βγάζουν ἀσφαλῶς «εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου».

Αὐτὴ ἡ μεταποίησις ἔγινε πάνω στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Πόνεσε καὶ ὑπέφερε καὶ σωματικὰ καὶ ψυχικὰ, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει τίποτα πὸν νὰ βιώσει ὁ ἀνθρώπος τὸ ὅποιο δὲν βίωσε πρῶτα ὁ Χριστὸς, ἀκόμα καὶ αὐτὸν τὸν θάνατο.

Ὁ Χριστὸς βέβαια εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ Ἀδάμ πρὶν τὴν ἁμαρτία. Ὁ Χριστὸς δὲν ἀμάρτησε, δηλαδὴ δὲν ἀπέτυχε στὴ σχέση του μὲ τὸ Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ἐμεινε ἐνωμένος μὲ τὸν Θεὸ ὡς θε-ἀνθρώπος. Γι' αὐτὸ στὸ πρόσωπό Του ὁ θάνατος νικῆθηκε καὶ ἀνοιξε ὁ δρόμος γιὰ τὴν δικὴ μας ἀνάστασις.

Αὐτὸ εἶναι τὸ χαρούμενο, τὸ ἐλπιδοφόρο μήνυμα τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ πόνος, ἡ θλίψη, ἡ ἀρρώστια, ἡ ἀποτυχία ἔχουν διάρκεια ὡς τὸν θάνατο. Ἐκεῖ σταματᾶει ἡ ὑπαρξὴ τους καὶ ἡ χρησιμότητά τους.

Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας λένε ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε καὶ μετὰ Χριστὸν τὸν θάνατο γιὰ νὰ μὴ γίνε τὸ κακὸ ἀθάνατο. Καὶ τὸν πόνο ἐπέτρεψε γιὰ νὰ μαλακῶνει ἡ καρδιά μας, γιὰ νὰ ταπεινῶνεται ὁ νοῦς μας, γιὰ νὰ ὁδηγούμαστε στὴ Μετάνοια, γιὰ νὰ συμβιώνουμε ἀνεχώμενοι, μὲ ὑπομονὴ ἐν ἀγάπῃ.

Ἄνθρωπος πὸν δὲν πόνεσε, πῶς θὰ καταλάβει τὸν πόνο τοῦ ἄλλου; Πῶς θὰ συμπονέσει στὴ δυστυχία του, πῶς θὰ τὸν περιποιηθεῖ στὴν ἀρρώστια του, πῶς θὰ τὸν παρηγορήσει στὴ θλίψη του; «κι ἂν αὐτὸ δὲν τὸ κάνετε, στὸν ὅποιονδῆποτε, τὸν τελευταῖο, τὸν ἐλάχιστο, οὔτε σὲ μένα τὸ κάνετε», λέει ὁ Χριστὸς. Τί εἶναι συνεπῶς ὁ δικὸς μας πόνος; Μία ἐπίσκεψις τοῦ Θεοῦ.

Μᾶς χτυπᾶ τὴν πόρτα καὶ ὄχι μὲ τὴν μορφή ἐνὸς τυχαίου ἢ ξένου, πὸν μπορεῖ ἀκόμα νὰ μὴν μάθουμε νὰ τοὺς προσέχουμε καὶ νὰ τοὺς ἀγαπάμε, ἀλλὰ μὲ τὴν μορφή ἐνὸς πολυαγαπημένου μας προσώπου: τοῦ παιδιοῦ μας, τοῦ συζύγου μας, τοῦ γονιοῦ μας, τοῦ ἀδελφοῦ μας, τοῦ φίλου μας.

Ἐχομε περιθώρια νὰ ἀρνηθοῦμε τὴν ἐπίσκεψις; Νὰ δείξουμε κουρασμένοι, ἀγανακτησμένοι, νὰ θεωρήσουμε ἀνεπιθύμητο τὸν ξένο, ὅταν μάλιστα ξέρομε ὅτι αὐτὴ τὴν φιλοξενία, ὁ Μεγάλος μας Ξένος, θὰ μᾶς τὴν ἀνταποδώσει ἑκατονταπλασίονα; Ὁ πόνος λοιπὸν εἶναι ὁ ἄγγελός μας, πὸν θὰ μᾶς ἀνοίξει διὰ πλατὰ τὶς πύλες τοῦ οὐρανοῦ καὶ θὰ μᾶς ὁδηγήσει μὲ σιγουριά μπροστὰ στὸ Θεό. Μόνον μὲ τὴν προοπτικὴ

τῆς αἰωνιότητος καὶ μὲ τὴν πίστη στήν μετὰ θάνατον ζωὴ, ὁ πόνος παίρνει τὸ ἀληθινὸ νόημα του καὶ μπορεῖ νὰ ἐκτιμηθεῖ ὡς χρήσιμος καὶ πολύτιμος, ἀλλιῶς τὸ νὰ ὑπομένει κανεὶς κατανατᾶει παράνοια καὶ μαζωχισμὸς.

Ἄς προσέξουμε καὶ ἓνα ἄλλο ἰδιαίτερο σημεῖο. Ἐὰν ὁ ἀσθενὴς μας δὲν ἔχει συνείδηση τῆς καταστάσεώς του εἶναι μακάριος. Δὲν ὑποφέρει μὲ συγκρίσεις καὶ ἀνεκπλήρωτα ὄνειρα. Ἄν ὅμως ἡ διανοητικὴ του ἰκανότητα τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἔχει σαφὴ γνώση τῆς καταστάσεώς του, τότε χρειάζεται τὴ δική μας στήριξη καὶ τὴν σωστὴ ἀγωγή, γιὰ νὰ βιώνει σωστὰ τὴν κατάστασή του.

Στήριξη βέβαια δὲν εἶναι ἡ παρηγοριὰ μὲ ἀναληθῆ ἐπιχειρήματα «θὰ γίνεις καλά», «δὲν ἔχεις τίποτα», «δὲν σὲ κοιτάζει κανεὶς» καὶ τὰ ὅμοια, ἀλλὰ ἡ μετάδοση, ἡ μεταγύγιση τῆς βαθεῖας μας πεποιθήσεως ὅτι αὐτὸς ὁ πόνος δὲν εἶναι τυχαῖο συμβάν.

Μέσα στὴν ἀπέραντη πατρικὴ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν καθένα μας χωριστὰ, αὐτὸς ὁ πόνος εἶναι δρόμος σωτηρίας, δηλαδὴ ὀλοκλήρωσης. Μέσα στὴ σοφὴ παιδαγωγία τοῦ Θεοῦ αὐτὸς ὁ πόνος εἶναι εἰσητήριο γιὰ τὴν αἰωνιότητα.

Πρέπει νὰ τοῦ ποῦμε πὼς ἡ ἰσότητα, οἱ ἴσες εὐκαιρίες δὲν περιορίζονται στὴν μὀρφωση, στὸ ἐπάγγελμα, στὴν κοινωνικὴ ζωὴ. Ἐχουν πολὺ μεγαλύτερη ἐμβέλεια. Ἄν ὅλα κρίνονταν μὲ τὰ κοσμικὰ δεδομένα, ὁ Θεὸς θὰ ἦταν ἀδικός, ἐφ' ὅσον δὲν μᾶς ἔκανε ὅλους ἕξυπνους, ὁμορφους, ὑγιεῖς.

Ὁ Θεὸς ὅμως εἶναι δίκαιος γιὰτί σ' ὅλους ἔδωσε τὴν δυνατότητα νὰ ἀγαπᾶνε. Καὶ ὁ ἄρρωστος μπορεῖ νὰ ἀγαπάει, καὶ ὁ ἀνάπηρος καὶ ὁ τρελλὸς ἀκόμη καὶ ὁ καθυστερημένος. Καὶ ἂν μπορεῖ νὰ ἀγαπάει, μπορεῖ νὰ γίνεαι ἅγιος.

Αὐτὲς εἶναι οἱ ἴσες εὐκαιρίες, αὐτὴ εἶναι ἡ ἰσότητα, ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη. Ἡ ἀγιότητα εἶναι εὐκολὴ ὑπόθεση. Τὴν κερδίζει ἓνας ταπεινός, ἓνας πού μὴ ἔχοντας ἄλλα στηρίγματα (τὴ δύναμή του, τὴν εὐφύια του, τὴν θέση του) ἀπλώνει τὸ χέρι του νὰ στηριχθεῖ σ' ἓνα πονεμένο, σταυρωμένο χέρι, αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ.

Ἄν στὸν ἀγαπημένο μας ἀσθενή, στὸν ἀγαπημένο μας ἀνάπηρο, περάσουμε αὐτὸ τὸ βίωμα, θὰ τὸν κάνουμε χαρούμενο, θὰ τὸν κάνουμε χρήσιμο, θὰ τὸν κάνουμε προσευχόμενο, οὐρανοπολίτη-ἅγιο. Θὰ εὐφραίνεται ὁ οὐρανὸς ἀντικρίζοντας ἀνθρώπους πού δὲν σηκώθηκαν ποτὲ ἀπὸ τὸ ἀναπηρικὸ τους καροτσάκι νὰ

συγχορεύουν μὲ τοὺς ἀγγέλους. Παιδιὰ πού δὲν ἄρθρωσαν ἓνα φθόγγο νὰ ψάλλουν ὕμνους ἐπιπύκτους καὶ τὸ ὠσσανὰ στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τυφλοὺς πού δὲν εἶδαν ποτὲ τὶς ὁμορφιὰς τοῦ κόσμου μας νὰ καρφώνουν αἰώνια τὸ βλέμμα τους στὴν ἀπερίγραπτη ὁμορφιά τοῦ Θεοῦ Πατέρα.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ κλείσω ἐκφράζοντάς σας εὐχαριστίες. Αἰσθάνομαι ὅτι βιώνοντας στὴν Ἐκκλησία μας τὴν ἐνότητα καὶ τὴν ἀρμονικὴ λειτουργία τοῦ «ἐνὸς σώματος» –κατὰ τὴν ἐκφραση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου– μὲ τὰ πολλὰ διαφορετικὰ μέλη, ἡ κάθε εἶδους συμπαρασταση στὸν ἀγώνα τοῦ Συλλόγου μας «Ἅγιος Νικόλαος» εἶναι ὁ φυσικὸς, καθημερινὸς τρόπος τῆς χριστιανικῆς μας ζωῆς.

Θὰ ἤθελα νὰ τελειώσω μὲ μιὰ παλιὰ ἱρλανδέζικη ἱστορία: Κάποτε ἔγινε μιὰ συνάντηση ἀρκετὰ μακρὰ ἀπὸ τὴ γῆ.

–Εἶναι ἡ ὥρα γιὰ μιὰ ἀκόμα γέννηση, εἶπαν οἱ Ἄγγελοι οἱ γύρω ἀπ' τὸν Κύριο. Αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸ παιδί θὰ χρειαστεῖ πολλὴ ἀγάπη.

Ἡ ἀνάπτυξή του πιθανὸν θὰ εἶναι πολὺ ἀργή. Μπορεῖ νὰ μὴν δείξει τὶς χάρες του. Θὰ ἔχει ἐπίσης ἀνάγκη ἀπὸ ἐπὶ πλέον φροντίδα ἀπὸ τὰ ἄτομα πού θὰ συναυτήσει ἐκεῖ κάτω. Μπορεῖ ποτὲ νὰ μὴν τρέξει, ἢ νὰ γελάσει, ἢ νὰ παίξει. Ἡ σκέψη του μπορεῖ νὰ δείχνει πὼς εἶναι πολὺ μακρὰ. Ἴσως δὲν θὰ καταλαβαίνει καὶ δὲν θὰ ἀνταποκρίνεται. Θὰ εἶναι γνωστὸ σὰν «παιδί μὲ εἰδικὲς ἀνάγκες». Γι' αὐτὸ Κύριε, ἄς προσέξουμε πού θὰ τὸ στείλουμε. Θέλουμε ἡ ζωὴ του νὰ εἶναι εὐτυχισμένη.

Σὲ παρακαλοῦμε βρὲς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, πού θὰ κάνουν αὐτὴ τὴν ἐξαιρετικὴ δουλειὰ γιὰ Σένα. Μπορεῖ νὰ μὴν καταλάβουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὸ ἱερό διακόνημα πού τοὺς ζητήθηκε νὰ ἐπιτελέσουν, ἀλλὰ μ' αὐτὸ τὸ παιδί πού τοὺς στάλθηκε ἀπὸ ψηλὰ θὰ γίνεαι ἡ πίστη τους δυνατώτερη καὶ ἡ ἀγάπη τους πλουσιότερη καὶ πολὺ σύντομα θὰ ἐκτιμήσουν τὸ προνόμιο πού τοὺς δόθηκε. Τὸ ἐξαιρετικὸ παιδί τους, τὸ τόσο διαφορετικὸ εἶναι τοῦ οὐρανοῦ τὸ ἐκλεκτὸ παιδί, εἶπαν οἱ Ἄγγελοι.

Καὶ ἄφησαν ἐμᾶς, ἐσᾶς καὶ ἐμένα, νὰ δεῖξουμε ἔμπρακτα πὼς κάθε τέτοιο παιδί εἶναι μιὰ ξεχωριστὴ τιμὴ γιὰ τὸν κόσμον μας. Εἶναι μιὰ ἐπίσκεψη τοῦ Θεοῦ στὸ φτωχικὸν μας καὶ ἀκόμα εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς ἀνθρωπιᾶς μας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τους αναγνώστες

Με άφορμή το πρόσφατο άρθρο του Πρωτ. κ. Βασιλείου Γεωργιπούλου με τίτλο «'Ανορθόδοξες Θεραπείες της Νέας Έποχής» που φιλοξενήσατε στο περιοδικό σας, «Έφημέριος», τον μήνα Οκτώβριο 2007 και με την ιδιότητα του Προέδρου της Έλληνικής Έταιρείας Μελέτης και Έφαρμογής της Έπιστήμης της Άγιουρβέδα (ΕΛ.Ε.Μ.Ε.Ε.Α.), θα ήθελα να αναφέρω τα εξής:

1. Είναι γεγονός ότι ή θεωρητική θεμελίωση της Άγιουρβέδα πραγματοποιήθηκε σε έναν χώρο με Ίνδουιστικές αντιλήψεις, την Ίνδία, όπως γεγονός είναι ότι και ή θεωρητική θεμελίωση της συμβατικής Ίατρικής πραγματοποιήθηκε σε έναν χώρο με Άθειστικές ή ειδωλολατρικές αντιλήψεις, τον Αρχαίο Έλληνικό. Σημειώνεται ότι ο πατέρας της συμβατικής Ίατρικής, ο Ίπποκράτης, υποστήριζε ότι τα πράγματα διέπονται από νόμους και ότι ή θρησκευτική αντίληψη δεν εϋσταθεί, για αυτό τον λόγο εξάλλου τον κατηγορούσαν ότι ήταν άθεος. Όμως, τόσο οι πρακτικές εφαρμογές της Άγιουρβέδα ως έπιστήμης (θεραπευτικό σύστημα) όσο και οι πρακτικές εφαρμογές της συμβατικής Ίατρικής φυσικά δεν περιορίζονται στον χώρο της θεωρητικής θεμελίωσης τους αλλά εφαρμόζονται σε χώρους όλων των θρησκευτικών αντιλήψεων. Μήπως ή συμβατική Ίατρική δεν εφαρμόζεται σήμερα με έπιτυχία σε Ίνδουιστές και το Άγιουρβεδικό θεραπευτικό σύστημα σε Χριστιανούς; Όποιοδήποτε θεραπευτικό σύστημα σίγουρα δεν κρίνεται από την θεωρητική του θεμελίωση αλλά από την πρακτική του εφαρμογή και το έπιτυχές αποτέλεσμα αυτής της εφαρμογής.

2. Δεν άμφισβητεί κάποιος ότι ή παραθρησκευτική - γκουρούϊστική όργάνωση του Γκουρού Μαχαρίσι Μαχές Γιόγκι χρησιμοποιεί με τον δικό της τρόπο το θεραπευτικό σύστημα της Άγιουρβέδα, παραποιώντας τις πρακτικές εφαρμογές της και καλύπτοντας την σε έναν πέπλο συγκεκριμένης παραθρησκευτικής αντίληψης. Μάλιστα, ο Γκουρού Μαχαρίσι Μαχές

Γιόγκι έχει τόσο πολύ οικειοποιηθεί τις βασικές αρχές της Άγιουρβέδα που βάπτισε το δικό του θεραπευτικό σύστημα, ως Μαχαρίσι Άγιουρβέδα. Κανένα θεραπευτικό σύστημα δεν μπορεί όμως να οικειοποιηθεί και κανένας Μαχαρίσι όσο Γκουρού και να είναι δεν μπορεί να προσελκύσει συνειδητούς πιστούς με βάση κάποιο θεραπευτικό σύστημα. Μπορεί κάποιος να κατηγορήσει την ίδια την συμβατική Ίατρική και τις αρχές τις ως άθειστικές και μη χριστιανικές διότι κάποιος συμβατικός γιατρός χρησιμοποιεί την εϋθανασία με μεθόδους συμβατικής Ίατρικής σε κάποιους άσθενείς του. Σίγουρα όχι, αλλά μπορεί να κατηγορήσει τον γιατρό που τις εφαρμόσει.

3. Άποτελεί έκπληξή μας ή αναφορά του συγγραφέα, με βάση κάποια έπιλεγμένη και περιορισμένη βιβλιογραφία, ότι «άρκετά από τα άγιουρβεδικά φάρμακα δεν είναι άκίνδυνα» και ή σύνδεση του στοιχείου αυτού με τις «'Ανορθόδοξες Θεραπείες της Νέας Έποχής». Διερωτώμαι μήπως τα φάρμακα της συμβατικής Ίατρικής, της Όμοιοπαθητικής ή της φυτοθεραπείας ή άλλων μεθόδων συμπληρωματικής ή έναλλακτικής Ίατρικής δεν έχουν και αυτά παρενέργειες ή ανεπιθύμητες ένεργειες και έπομένως δεν είναι άκίνδυνα για όλους και γιατί ο συγγραφέας του άρθρου δεν αναφέρθηκε και σε αυτά ως στοιχεία «'Ανορθόδοξων Θεραπειών της Νέας Έποχής». Όφείλω να αναφέρω ότι για λόγους διασφάλισης και προστασίας της Δημόσιας Υγείας, κανένα προϊόν, τρόφιμο ή φάρμακο, δεν πρέπει να περιέχει βαρέα μέταλλα, πάνω από τα όρια που όρίζει ή νομοθεσία και συγκεκριμένα ή Εϋρωπαϊκή νομοθεσία, στην περίπτωση μας. Ός έκ τούτου, άγιουρβεδικά προϊόντα ή γενικά προϊόντα φυτικής προέλευσης που περιέχουν άποδεδειγμένα βαρέα μέταλλα πάνω από το έπιτρεπτό όριο φυσικά και δεν μπορεί να θεωρηθούν άκίνδυνα. Όμως, παραδοσιακά άγιουρβεδικά προϊόντα που εισέρχονται στην Εϋρωπαϊκή άγορά είναι

και πρέπει να είναι έναρμονισμένα ως προς τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Τέλος, σ'ας ενημερώνουμε ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Ευρωπαϊκή Έπιτροπή το 1997 να ξεκινήσει έρευνα όσον αφορά στην ασφάλεια, την αποτελεσματικότητα και την εφαρμογή των συμπληρωματικών ή εναλλακτικών μη συμβατικών μεθόδων θεραπείας... και να ενθαρρύνει την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων στον τομέα των μη συμβατικών μεθόδων θεραπείας με άτομική και ολιστική προσέγγιση, στον προφυλακτικό ρόλο και στα ειδικά χαρακτηριστικά αυτών των μη συμβατικών ιατρικών άρχων (EP Resolution A4 0075/97) και το 1999, το Συμβούλιο της Εύρωπης επίσης ενθάρρυνε την Έπιτροπή να αναπτύξει ερευνητικά προγράμματα για την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητα αυτών των μεθόδων θεραπείας (Council of Europe Resolution 1206 1999).

Ύστερα από περίπου 5 χρόνια, στις 30 Απριλίου 2004, θεσπίστηκε μία εξαιρετικά σημαντική κοινοτική οδηγία για τα παραδοσιακά φάρμακα φυτικής προέλευσης, θεσμοθετώντας

έτσι την βοτανολογία τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Τόσο η βοτανολογία όσο και η όμοιοπαθητική αποτελούν σήμερα θεσμοθετημένες μορφές της Συμπληρωματικής και Έναλλακτικής Ιατρικής (Complementary and Alternative Medicine). Ανάμεσα στις διάφορες μορφές βοτανολογίας ανήκει και η έπιστήμη της Άγιουρβέδα, ως μια μορφής της παραδοσιακής Ινδικής Ιατρικής, γνωστή ως Traditional Indian Medicine (TIM).

Εύχαριστούμε εκ των προτέρων. Στη διάθεσή σας για όποιαδήποτε πληροφορία,

Με εκτίμηση,

Σοφία Παπαδοπούλου, Χημικός
Πρόεδρος ΕΛ.Ε.Μ.Ε.Ε.Α.
www.ayurvedaingreece.gr

Κιν.: 697 678 3289

Υγ. Παρακαλούμε πολύ όπως ενημερωθεί σχετικά ο συντάκτης του εν λόγω άρθρου Πρωτ. κ. Βασίλειος Γεωργόπουλος και όπως (άφου βεβαίως λυθεί όποιαδήποτε σχετική άπορία σας) σε επόμενο τεύχος δημοσιευθεί ή παρούσα απάντηση.

Άπάντηση

Εύχαριστώ την κ. Σοφία Παπαδοπούλου, Πρόεδρο της «Έταιρείας Μελέτης και Έφαρμογής της Έπιστήμης της Άγιουρβέδα» για την έπιστολή της σχετικά με το άρθρο μου για την Άγιουρβέδα, που δημοσιεύθηκε στον Έφημεριο, τεύχος Οκτωβρίου, σ. 25, τρίτου κατά σειρά, σε μια σειρά άρθρων που κάποια προηγήθηκαν και κάποια άλλα ακολουθούν για τις λεγόμενες Άνορθόδοξες «θεραπείες» της Νέας Έποχής.

Στην εν λόγω έπιστολή θα ήθελα να κάνω κάποιες μόνο έπισημάνσεις.

α) Μας έκπλησσει το γεγονός ότι μια σειρά ισχυρισμών από την έπιχειρηματολογία της εν λόγω έπιστολής είναι θεμελιωμένη πάνω στο λογικό σφάλμα «της εκ των προτέρων λήψης του ζητουμένου». Δηλαδή, αυτό το όποιο πρέπει να αποδειχθεί προσάγεται ως απόδειξη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο χαρακτηρισμός της Άγιουρβέδα ως «έπιστήμης». Δέν ξέ-

ρω π.χ. τί είδους «έπιστήμη» είναι αυτή που θεωρεί ότι το σώμα του ανθρώπου αποτελείται από «φωτιά» ή «γή» όπως συν τοίς άλλοις διδάσκει η Άγιουρβέδα. Δέν ξέρω, έπίσης, τί είδους «έπιστήμη» είναι αυτή, που σύμφωνα με τον καθηγητή Irving Hexham όπως αναφέραμε, περιέχει και «μαγικές ιδέες».

β) Διαφωνούμε ριζικά με τη θέση της κ. έπιστολογράφου «Όποιοδήποτε θεραπευτικό σύστημα σίγουρα δέν κρίνεται από την θεωρητική του θεμελίωση αλλά από την πρακτική του έφαρμογή...». Άλίμονο εάν κάποιος προσεγγίζει και άξιολογεί ό,τιδήποτε και δέν τον ενδιαφέρει το θεμέλιο πάνω στο όποιο αυτό οικοδομήθηκε. Έτσι αντίλαμβανόμαστε γιατί και στην Άγιουρβέδα δέν έχουμε θεραπευτικό σύστημα που θεμελιώνεται πάνω σε έπιστημονικά κριτήρια, άρχές και μεθοδολογία, αλλά άνορθόδοξο σύστημα που διαποτίζεται και έμπεριέχει έξ ολοκλήρου θρησκευτικές ή φιλο-

σοφικές Ίνδουιστικές δοξασίες ή κατά τόν καθηγητή Hexham και μαγικές ιδέες. Αντιθέτως ή κλασική και έπιστημονική ιατρική όπουδήποτε στόν κόσμο, δέν έχει ως υπόβαθρο ή ως περιεχόμενο φιλοσοφικές ή θρησκευτικές δοξασίες.

γ) Ό έπιστολογράφος έπιβεβαιώνει τή χρήση τής Άγιουρβέδα από τήν παραθρησκευτική κίνηση του γκουρού Μαχαρίσι Μαχές Γιόγκι και άποκηρύσσει τή χρήση της από τήν έν λόγω γκουρουνιστική παραθρησκευτική κίνηση. Χαιρόμαστε γι' αυτό. Δέν είναι όμως αυτόνοτο ότι ό Μαχαρίσι κατέφυγε στο έν λόγω άνορθόδοξο σύστημα γιατί βρήκε κοινά ή συμβατά στοιχεία μέ τις αντί-λήψεις του, λόγω κοινού θρησκευτικού υπόβαθρού τους; Νομίζουμε ναί.

δ) Δέ χρησιμοποιήσαμε έπιλεγμένη και περιορισμένη βιβλιογραφία, αλλά ειδική ad hoc έπιστημονική βιβλιογραφία, άκριβως γιατί δέ θελήσαμε να κάνουμε προπαγάνδα αλλά ένημέρωση βασισμένοι στη γνώμη ειδικών.

ε) Ίδιαίτερα στο τελευταίο μέρος τής έπιστολής σχετικά μέ το βαθμό έπικινδυνότητας των λεγομένων άγιουρβεδικών φαρμάκων, μάς έκπλήσσει το γεγονός ότι: α) άφαιρέθηκε από τή νοσηματική συνάφεια τής δικής μας έπιχειρηματολογίας ή έπισήμανση, πάλι ειδικού και όχι δική μας, ότι όρισμένα «παραδοσιακά άγιουρβεδικά φάρμακα παρασκευάζονται από έπικίνδυνα μέταλλα, όπως μόλυβδος και ύδράργυρος», και ή όλη έπιχειρηματολογία τής έπιστολής έστιάζεται μόνο στη φράση «δέν είναι άκίνδυνα». β) Κυριολεκτικά μας

είναι άκατανόητη ή σύνδεση των παρενεργειών των φαρμάκων τής κλασικής έπιστημονικής ιατρικής μέ τήν «Νέα Έποχή» που κάνει ή κ. έπιστολογράφος στην έπιστολή της. Έδω πρέπει να τής υπενθυμίσω ότι ποτέ ή έπιστημονική ιατρική δέν χαρακτηρίζεται ως στοιχείο τής Νέας Έποχής, ένω αντίθέτως στοιχείο τής θεωρείται ή Άγιουρβέδα (Βλ. Michael York, *Historical Dictionary of New Age Movements, Lanham, Maryland, and Oxford 2004*, σ. 33. Και γ) έπειδή προσωπικά δέν είμαι ιατρός ή χημικός για να άξιολογήσω ιατρικής άξιοπιστίας δεδομένα ή ισχυρισμούς κατέφυγα για μία άκόμα φορά σε δύο ειδικούς πανεπιστημιακούς δασκάλους ιατρικής, τους καθηγητές κκ. Άθαν. Άβραμίδη, και Manfred Stöhr σχετικά μέ τις διάφορες άνορθόδοξες «θεραπευτικές» μέθοδους, τής Άγιουρβέδα συμπεριλαμβανομένης. Οι θέσεις των ειδικών καθηγητών κάθε άλλο παρά θετικές ή κολακευτικές είναι γι' αυτές τις Άνορθόδοξες μεθόδους (Βλ. Άθαν Άβραμίδη, Άνορθόδοξες θεραπευτικές μέθοδοι τής «Νέας Έποχής», Άθήνα 1998. Manfred Stöhr, *Ärtze, Heiler, Scharlatane, Schlulmedizin und alternative Heilverfahren auf dem Prufstand, Darmstand 2001*).

(Να σημειωθεί ότι ό καθηγητής κ. Άθ. Άβραμίδης συμπεριλαμβάνει άναφορά και άποτίμηση και τής έκθεσης του Βέλγου εύρωβουλευτή Πόλ Λανουά Α4-0075/97 που μνημονεύει και ή κ. έπιστολογράφος. (Βλ. Άθαν. Άβραμίδη, Άνορθόδοξες, ό.π., σσ.186-187).

Σας εύχαριστώ.

Πρωτ. Βασίλειος Α. Γεωργόπουλος. Δρ.Θ.

ΔΙΑΔΟΣΤΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

Κυκλοφόρησαν

ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ανά γραφές

άπό το χώρο των εκδόσεων και το πεδίο του τύπου

μια έστίαση σε δημοσιεύσεις που άξιζει να συγκρατηθούν

Εννο ομοόμογος του πληροφοριακού του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Εύρου

Έν ειρήνη προέλωμεν

Ενοριακή Πορεία

ευώδια

«Χριστού Ευωδία έσμέν» (Β' Κορ. 2, 16)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΝΙΚΑΙΑΣ • ΕΝΟΡΙΑ ΚΟΙΜΗΣΙΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ • ΝΕΑΣ ΦΩΚΙΑΣ - ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ

ΣΙΔΑΧΙ

και ένμέρωση

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ Ι. Ν. ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ - ΑΝΘ. ΙΛΙΣΙΩΝ

ΤΑ ΔΙΠΤΥΧΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΟΡΩΝ

Διοιουσίου Ἀνατολικιώτου, ἐπιμελητοῦ τῶν Διπτύχων

Τὰ Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκδίδονται κατ' ἔτος ἀπὸ τὴν «Ἀποστολικὴ Διακονία» ὑπὸ τὴν ἐπιμέλεια καὶ ἐπίβλεψη τῆς «Συνοδικῆς Ὑποεπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων». Ἡ ἐκδοση εἶναι ἰδιαιτέρως δύσκολη καὶ σημαντικὴ, ὄχι μόνον διότι περιέχει τὸ τυπικὸ ὄλων τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους, παρουσιάζει τὴν διοικητικὴ διάρθρωση ὄλων τῶν μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καὶ πηγαίνει σὲ κάθε ἐνορία καὶ σὲ κάθε χωρὶ τῆς χώρας μας, ἀλλὰ καὶ διότι παρουσιάζεται ἡ διοικητικὴ δομὴ ὄλων τῶν ὑπολοίπων ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην, φτάνει σὲ κάθε ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση ἐκτὸς Ἑλλάδος, χρησιμοποιεῖται ἀπὸ πολλὰς δημόσιες ὑπηρεσίες καὶ ἰδιωτικὲς ἐταιρεῖες, σχεδὸν σὲ κάθε ἑλληνικὴ πρεσβεία τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ σὲ πολλὰς πρεσβεῖες ξένων χωρῶν, ἐνῶ τὴν ἐκδοση αὐτὴ συμβουλευόνται ἐπίσης καὶ πολλὰς ἑτερόδοξες «ἐκκλησίες» καὶ ἄλλες ὀργανωμένους θρησκείας. Εἶναι δηλαδὴ τὰ Δίπτυχα μίᾳ ἐκδοσὴ πανελληνίου, πανορθόδοξου καὶ παγκοσμίου ἐμβελείας.

Ἐνας Ἀραβας ὀρθόδοξος ἱερεὺς, πού ὑπηρετεῖ σὲ χώρα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἀπευθύνθηκε μέσῳ τοῦ διαδικτύου στὰ «Δίπτυχα» (diptyxa@yahoo.gr) γιὰ τὴν ἐπίλυση μιᾶς ἀπορίας σχετικῆς μὲ τὸ περιεχόμενον τῶν ἐτησίων πασχαλίων. Ἐπειδὴ τὸ θέμα ἔχει εὐρύτερον ἐνδιαφέρον, ἐδῶ παρατίθενται σὲ ἑλληνικὴ μετάφραση τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς διεξαχθείσης ἀγγλιστὶ ἀλληλογραφίας.

3 Μαΐου 2007

Ὁνομάζομαι J... καὶ εἶμαι ὀρθόδοξος ἱερεὺς...

...Ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια χρησιμοποιοῦ τὰ Δίπτυχα τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, καὶ συνεχῶς μὲ προβληματίζει τὸ νὰ βρῶ πῶς οἱ ἡμέρες πού ἐπιτρέπεται ἡ κρεοφαγία ὀλόκληρο τὸν χρόνο εἶναι τόσο λίγες· φέτος (2007) γιὰ παράδειγμα εἶναι 49. Προσπαθῶ νὰ ὑπολογίσω τὶς ἐτήσιες νηστεῖες, ὅπως τοῦ Πάσχα, τῶν Χρι-

στουγένων, τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καὶ τοῦ Δεκαπενταυγούστου, σὺν τὶς Τετάρτες καὶ Παρασκευὲς τοῦ ἔτους, προσθέτοντας βεβαίως καὶ τὶς κάποιες ἡμερήσιες νηστεῖες· ὅμως ποτέ δὲν μπόρεσα νὰ πλησιάσω τὸν δικό σας ἀριθμὸ πάντοτε εὑρίσκα γύρω στὶς 100 μὲ 120 ἡμέρες κρεοφαγίας. Μήπως θὰ μπορούσατε νὰ ἐξηγήσετε πῶς ὑπολογίζονται αὐτὲς οἱ ἡμέρες; Διότι τὸ ἴδιο θέμα συζητήθηκε σὲ μίᾳ ἀπὸ τὶς συνάξεις τῶν κληρικῶν μας, καὶ κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ δώσῃ μίᾳ ἐξήγηση.

Ἀπάντηση

10/5/2007

...Εἶναι ἰδιαιτέρως συγκινητικὸ τὸ ὅτι φροντίζετε νὰ προμηθεύεστε στὴν χώρα σας τὰ Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ τὰ συμβουλευέστε προσέχοντας καὶ τὶς παραμικρὰς λεπτομέρειες σ' αὐτὰ, ὅπως φανερώνει τὸ ἐρώτημά σας. Φαίνεται ἡ ἐπιθυμία σας γιὰ μίᾳ βαθύτερη γνωριμία μὲ τὴν λειτουργικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας καὶ γιὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρηση τοῦ τυπικοῦ τῆς. Μακάρι τὸ παράδειγμά σας νὰ τὸ μιμοῦνται ὄλο καὶ περισσότεροι ὀρθόδοξοι κληρικοί, ἀλλὰ καὶ λαϊκοί.

Τὸ ἐρώτημά σας ἀναφέρεται στὶς ἡμέρες κρεοφαγίας πού ἀναγράφονται στοὺς πίνακες πασχαλίων κάθε ἔτους... Αὐτὴν τὴν στιγμή δὲν ἔχω ὑπόψει μου κάποια μελέτη, στὴν ὁποίαν νὰ διερευνεῖται γιὰ ποιὸν λόγον καὶ ἀπὸ πότε ἀκριβῶς σημειώνονται στὰ πασχάλια οἱ ἡμέρες κρεοφαγίας, ἀλλὰ αὐτὸ συμβαίνει ἀπὸ ἀρκετὰ παλαιά, ἴσως πρὶν ἀπὸ τὸν 10ον αἰῶνα. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς δὲν δείχνει τὶς ἡμέρες κρεοφαγίας ὄλου τοῦ ἔτους, οὔτε βεβαίως στὴν διάρκειά ἐνὸς ἔτους ἔχομε μόνον 40 ἢ 50 ἡμέρες κρεοφαγίας, ἀλλὰ πολὺ περισσότερες ἀπὸ 100, ὅπως πολὺ σωστὰ ἐπισημαίνετε, ἀκόμη καὶ 150 ἢ 180, ἀναλόγως τοῦ ἔτους. Τί συμβαίνει λοιπόν;

Αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς δείχνει τὶς ἡμέρες ἀπὸ τὰ

Χριστούγεννα 25 Δεκεμβρίου μέχρι την Κυριακή της απόκριω. Άν και ανάμεσά τους υπάρχουν και νηστήσιμες ημέρες, καλούνται όλες συλλήβδην ημέρες κρεοφαγίας, επειδή εύρισκονται μεταξύ των δύο τεσσαρακοσών, της των Χριστουγέννων και της του Πάσχα, κατά τις οποίες δέν κρεοφαγοῦμε. Άκριβέστερα λοιπόν θά έπρεπε νά γράφωμε: «Περίοδος κρεοφαγίας: ...ήμέραι». Άπό τις 25 Δεκεμβρίου του 2006 μέχρι τις 11 Φεβρουαρίου 2007 είναι ακριβώς 49 ημέρες.

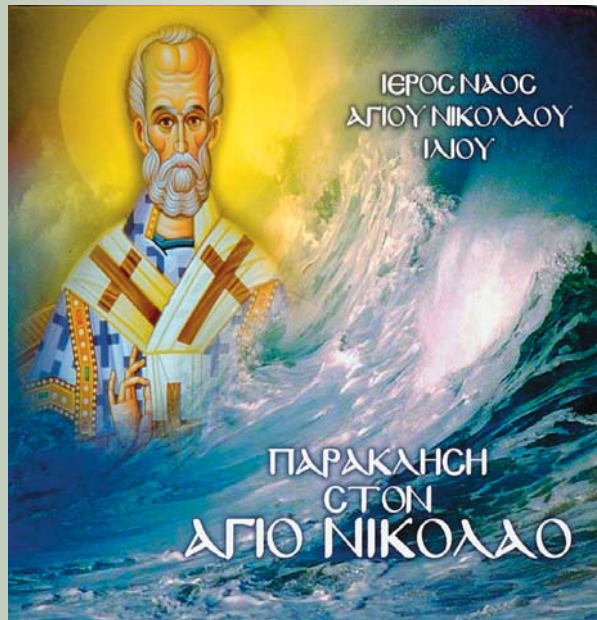
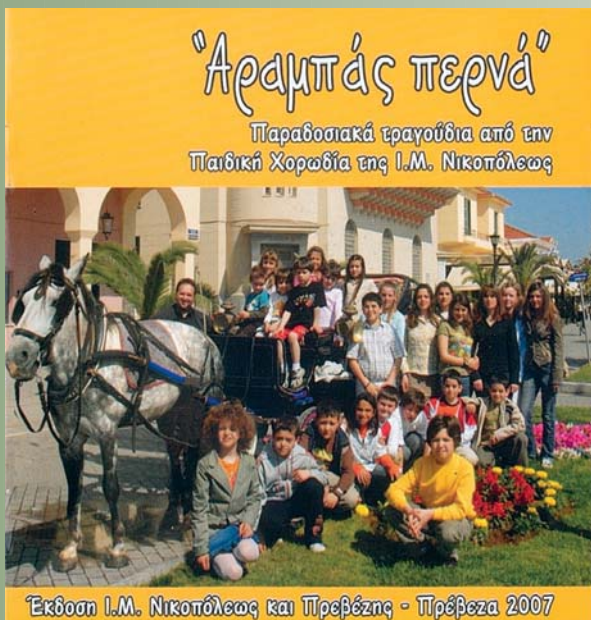
Άπό την λεπτομέρεια ότι ή περίοδος κρεοφαγίας αριθμείται από την 25η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους διαπιστώνομε ότι τὰ πασχάλια είναι συντεταγμένα κατά την αρχαία τάξη της Έκκλησίας, σύμφωνα μέ την οποία τὸ κάθε έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και τελειώνει την 31η Αύγουστου του έπομένου έτους. Δηλαδή τὸ πασχάλιον του έτους 2007 κανονικώς αναφέρεται στην περίοδο από 1-9-2006 έως 31-8-2007. Αυτό σημαίνει ότι στα πασχάλια κατ' ακρίβειαν πρέπει νά σημειώνεται ή παραμονή των Χριστουγέννων των πριν από τὸ Πάσχα, και ὄχι μετά τὸ Πάσχα, ειδάλως χάνεται ή ένότης του πασχάλιου, και αδυνατοῦμε νά καταλάβωμε την σημασία των πληροφοριών που δίδει. Έτσι ακριβώς έδημοσίευσε τὰ πασχάλια ὁ Γεώργιος Μπεκατώρος στην έτήσια Τάξιν του (ὅπου έδημοσίευε δύο

πασχάλια, ένα στην αρχή του Ίανουαρίου, που ἴσχυε μέχρι τις 31 Αύγουστου του τρέχοντος έτους, και ένα στην αρχή του Σεπτεμβρίου, που ἴσχυε μέχρι τις 31 Αύγουστου του έπομένου έτους). Τὸ ἴδιο έπραξε και για τὰ πασχάλια 70 έτων που δημοσίευσε τὸ 1973...

Δυστυχώς οί πίνακες πασχάλιων που δημοσιεύονται σέ νεώτερες εκδόσεις δέν ακολουθοῦν την από αιώνων τάξη της εκκλησίας (στα Δίπτυχα δέν σημειώνεται ή παραμονή των Χριστουγέννων του προηγούμενου έτους, διότι θά έδημιουργεῖτο σύγχυσι στους αναγνώστες). Έτσι τὰ πασχάλια αρχίζουν ξαφνικά από τις ημέρες κρεοφαγίας, ὅποτε εύλόγως δημιουργείται ή παρεξήγηση ότι αφοροῦν ὄλο τὸ έτος...

Αὐτὸς ὁ αριθμός των ημερῶν κρεοφαγίας προστίθεται μέ τὸν αριθμὸ των ημερῶν της καλουμένης νηστείας των αποστόλων ἂν τὸ ἄθροισμα είναι ὁ αριθμός 74, δείχνει ότι τὸ έτος είναι κοινόν, ἐνῶ ἂν είναι ὁ αριθμός 75, δείχνει ότι τὸ έτος είναι δίσεκτον. Έτσι για τὸ έτος 2007 ἔχομε: 49 + 25 = 74. Για τὸ έτος 2008 ἔχομε: 69 (ημέραι κρεοφαγίας) + 6 («νηστεία» αποστόλων) = 75· πράγματι τὸ 2008 είναι δίσεκτον. Αὐτὸς ὁ ὑπολογισμὸς ἴσχυει μέ τὸ νέο ημερολόγιο, ἐφόσον τὸ πάσχα τύχη μέχρι 2 Μαΐου, διότι μετά την ημερομηνία αὐτή δέν ὑπάρχει νηστεία πρό της μνήμης των αποστόλων.

CDS πού κυκλοφόρησαν

ΑΠΟ ΤΑ «ΔΙΠΤΥΧΑ» ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

(Οι έπιστολές άπηχοϋν άποκλειστικά άπόψεις τών ύπογραφομένων)

Σωστή παρατήρηση

Καλαμαριά 26 Νοεμβρίου 2007

Πρὸς Διεύθυνσιν Περιδικοῦ
«ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ»

Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Μέ μεγάλο ενδιαφέρον λαμβάνω κάθε μῆνα τὸ περιοδικὸ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ τὸ διαβάζω μὲ πολλή προσοχή. Ὁμολογουμένως πολλὰ διδάχθηκα ἀπὸ τὰ ἄρθρα του ἀλλὰ καὶ τὶς δραστηριότητες ποὺ ἀναπτύσσουν διάφορες ἐνορίες καὶ πολλές ἀπὸ αὐτὲς προσπάθησα νὰ τὶς ἐφαρμόσω ὅσο ὑπηρετοῦσα ὡς ἐφημέριος.

Διαβάζοντας, ὅμως, τὸ τεῦχος 9 τοῦ Ὀκτωβρίου 2007 κάτι μὲ στεναχώρησε. Στὴ σελίδα 7 καὶ στὴν ὑπὸ τὸν τίτλο: «Ἀπόστολος Παῦλος καὶ Κόρινθος, Πρῶτο Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο» σ' ἓνα σημεῖο τῆς εἰδησης ἀναφέρεται: *«εἶναι ἄλλωστε τὸ Πρῶτο Διεθνὲς Συνέδριο τὸ ὁποῖο γίνεται στὴ Χώρα μας, μὲ ἀντικείμενο τὸν ἀπόστολο ἐκεῖνο, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπηρεάσει ἀνεξίτηλα τὸν εὐρωπαϊκὸ πολιτισμὸ».*

Μπορεῖ αὐτὸ τὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο μὲ ἀντικείμενο τὸν Ἀπόστολο Παῦλο νὰ ἔγινε γιὰ πρώτη φορά στὴν Κόρινθο ἀλλ' ὄχι καὶ στὴ «Χώρα» μας. Ἐκτὸς κι ἂν μὲ τὴ λέξη «Χώρα» ἐννοεῖτε μονάχα τὴ Νότια Ἑλλάδα.

Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς γνωρίσω, ἂν καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι τὸ γνωρίζετε καὶ σεῖς, ὅτι ἐδῶ καὶ δεκατρία χρόνια ἡ Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας διοργανώνει κάθε χρόνο παρόμοιο Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο στὴ Βέροια, μὲ ἀντικείμενο τὸν Ἀπόστολο Παῦλο τὶς παραμονὲς τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Συμμετέχουν σ' αὐτὸ ἐπιστήμονες διεθνoῦς κύρους ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ μάλιστα ὄχι μονάχα Καθηγητὲς θεολογικῶν ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἄλλων Σχολῶν, ἀκόμα καὶ θετικῶν ἐπιστημῶν. Τὴν ἐπιστημονικὴ διοργάνωση τοῦ Συνεδρίου ἔχει ἀναλάβει ἐπιτροπὴ Βιβλικῶν Καθηγητῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσ-

σαλονίκης, ὡς εἰδικοί. Ἀκόμη πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι προσκαλοῦνται καὶ λαμβάνουν μέρος στὸ Συνέδριο ἐκπρόσωποι ὄλων τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ὥστε νὰ προσδίδεται στὸ Συνέδριο αὐτό, ποὺ ἀποτελεῖ ἤδη ἐπιτυχημένο θεσμό, καὶ πανορθόδοξος χαρακτήρας. Κάθε χρόνο μάλιστα λαμβάνει μέρος καὶ ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ πολλές φορές παρέστη αὐτοπροσώπως καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Μέχρι σήμερα ἐξεδόθησαν καὶ κυκλοφοροῦν 12 τόμοι τῶν πρακτικῶν αὐτῶν τῶν Συνεδρίων καὶ ἐτοιμάζεται ὁ 13ος.

Ὅλα αὐτὰ πρὸς ἀποκατάσταση τῆς ἀλήθειας καὶ παρακαλῶ πολὺ ὅπως τὰ δημοσιεύσετε στὸ Περιοδικό σας.

Μετὰ τιμῆς

Ἀρχιμ. Νεκτάριος Λασκαρίδης, Ἱεροκήρυκας
Ἱ. Μ. Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας

Σημ. Στὸ παρελθὸν ἔχει γίνει λόγος ἐπανηλημμένως καὶ στὸν «Ε». τὸ κείμενο ποὺ μᾶς ἀπεστάλη δημοσιεύθηκε ὅπως ἦταν.

Θεσσαλονίκη 29.11.2007

Κυρία Χατζηφώτη,

Τὴν Κυριακὴ 25 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε μία συγκινητικὴ καὶ σεμνὴ τελετὴ στὴν αἴθουσα τελετῶν τῆς παλαιᾶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ ἐδῶ Πανεπιστημίου. Τιμήθηκε, καὶ δικαίως, ὁ Ἀρχιμ. π. Γερβάσιος Ραπτόπουλος, πνευματικὸς προϊστάμενος τῆς Ἀδελφότητος «Ἡ Ὁσία Ξένη» Θεσσαλονίκης, γιὰ τὰ 30 χρόνια τῆς «Διακονίας Ἀποφυλακίσεως Ἀπόρων Κρατουμένων καὶ Φυγοποιῶν». Ὁ π. Γερβάσιος ἐπετέλεσε ἓνα ἀληθινὸ ἄθλο. Ἐπέτυχε τὴν ἀποφυλάκιση 10.200 ἀπόρων κρατουμένων ἀπὸ τὶς φυλακὲς, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἀντίστοιχη δαπάνη 2.500.000 εὐρώ. Τὴν

τελετή παρευρίσκοντο εκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὁ πρόεδρος Ἐφετῶν Θεσσαλονίκης, Βουλευταί, ἐκπρόσωποι Δημοσίων Ἀρχῶν καὶ πλῆθος κόσμου.

Ἀξίζει νὰ δοξάσουμε τὸν Θεὸ γιὰ τὸ ἱερὸ ἔργο, ποὺ ἐπετέλεσε ὁ ἀγωνιστὴς τῆς Ἀγάπης, π. Γερβάσιος μὲ τὴν Ἀδελφότητά του, ἀλλὰ καὶ νὰ διδαχθοῦμε τὴν ἔμπρακτη ἀγάπη ἀπὸ τὸ παράδειγμά του. Ἔτσι ἐπαληθεύθηκε καὶ ὁ σπουδαῖος λόγος τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Ἄρκει εἰς ἄνθρωπος ζήλω πεπυρωμένος, ὁλόκληρον διορθώσασθαι δῆμον».

Εἶθε τὸ λαμπρὸ αὐτὸ παράδειγμα νὰ ἐμπνεύσει ὅλους ἐμᾶς τοὺς κληρικούς, ἀλλὰ καὶ τὰ λαϊκὰ μέλη τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας! «Ὅς ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν»!

Μέ τιμὴ πολλή
Ἄρχ. Γρηγόριος Χαραλαμπίδης
Ἱεροκῆρυξ Ι.Μ.Θ.
Ἁγίας Θεοδώρας 11
54623 Θεσσαλονίκη

Ὁ νέος Διάκονος

Κύριε διευθυντά,
Κοντεύουν περὶ τοὺς πέντε μῆνες ἀπὸ τότε ποὺ ἀκούστηκε στοὺς ἱερούς μας ναοὺς ἡ φωνὴ τοῦ νέου Διακόνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας Σερβίων καὶ Κοζάνης π. Κωνσταντίνου Καλαϊτζίδη. Ἡ φωνὴ εἶναι νέα, οἱ δεήσεις ὁμως ἴδιες, αὐτὲς ποὺ αἰῶνες τώρα ἀκούγονται στὶς διάφορες συνάξεις τῶν Χριστιανῶν. Καὶ ὡς πρώτη καὶ μεγάλη δέηση εἶναι αὐτὴ τῆς Μεγάλης Συναπτῆς καὶ ποὺ μέσα σ' αὐτὴν περιμαζώνεται ὅλος ὁ βίος καὶ ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν.

Ἡ Ἐκκλησία, ὅταν μέσα στὸν ναὸ βρισκόμαστε οἱ χριστιανοί, μοιάζει σὰν ἓνα καράβι ποὺ πλέει καὶ ταξιδεύει πρὸς τὴν ἀνατολή. «Κατὰ ἀνατολάς» ὅπως μᾶς τὸ περιγράφει ἡ θεία Γραφή. Καραβοκύρης ὁ Ἐπίσκοπος ποὺ εἶναι στὴν Ἐκκλησία εἰς τόπον καὶ τύπον Χριστοῦ, ναῦτες οἱ Κληρικοί καὶ πλήρωμα ὁ Πιστὸς λαός.

Πόσο ὠραία φαντάζουμε ὅταν εἴμαστε ὅλοι μαζί – Παιδιὰ ἐνὸς Πατέρα – μέσα στὴν Ἐκκλησία νὰ αἰνοῦμε καὶ νὰ δοξάζουμε τὸν Κύριο καὶ νὰ ζητᾶμε τὸ ἔλεός Του!

Οἱ πρῶτες λέξεις ποὺ ἀκούγονται ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ διακόνου, ὕστερα ἀπὸ τὴ Δοξολογία καὶ ποὺ τὶς φωνάζει δυνατὰ γιὰ νὰ τὶς ἀκούσουν ὅλοι οἱ πιστοί, εἶναι τὰ λεγόμενα «εἰρηνικά» «ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» γιὰτὶ μὲ εἰρήνη μέσα μας καὶ μεταξύ μας ταιριάζει νὰ σταθοῦμε μπροστὰ στὸ Θεό.

Σ' ὅλη τὴ θεία Λειτουργία ἀκούγεται ἀπὸ τὸ λειτουργὸ ἱερέα νὰ ἐπαναλαμβάνει τὸ «Εἰρήνη πᾶσι» γιὰτὶ χωρὶς τὴν εἰρήνη τίποτα δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε. Ὁ Ἐπίσκοπος δὲν ἀνέρχεται στὸ θρόνο, ἂν πρῶτα δὲν εὐλογήσῃ καὶ δὲν εὐχηθεῖ σὲ ὅλους εἰρήνη. Γι' αὐτὴν τὴν εἰρήνη ποὺ μίλησε ὁ Χριστὸς στοὺς μαθητὲς του «Εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν» καὶ «οὐ καθὼς ὁ κόσμος δίδωσι, ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν» καὶ ὄχι τὴν συνηθισμένη καὶ ὅπως τὴν φωνάζουν καὶ τὴν ζητοῦν οἱ ἄνθρωποι χωρὶς τὸ Θεό.

Ἄδελφέ διάκονε π. Κωνσταντίνε, μὲ τὴ χειροτονία σου μπῆκες στὰ ἐνδότερα τοῦ καταπετάσματος. Θὰ γνωρίσεις ἀπὸ πολὺ κοντὰ τὸν Κύριο. Θὰ γίνεις ὁ ἴδιος ὄργανο τῆς σωτηρίας σου καὶ τῆς σωτηρίας τῶν πιστῶν ποὺ τώρα ἐκπέμπεις τὶς δεήσεις τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ὅμως μπαίνοντας στὴν Ἐκκλησία ὡς λειτουργὸς νὰ γνωρίζεις πὼς θὰ ἔχεις νὰ παλαίψῃς μὲ τὸν ἀντικείμενο – τὸ διάβολο σὲ μεγαλύτερο βαθμὸ ἀπ' ὅ,τι ὡς λαϊκός, γιὰτὶ ἡ πάλη μας δὲν εἶναι πρὸς «αἷμα καὶ σάρκα», ἀλλὰ πάλῃ «Πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις».

Ἡ προετοιμασία σου ὅλα τὰ χρόνια αὐτὰ γιὰ τὴ χειροτονία σου, σ' αὐτὸ ἀπέβλεπε. Οἱ δασκαλοὶ σου, οἱ κατηχητὲς σου καὶ ὁ πνευματικὸς πατέρας τῆς Ἑνορίας π. Κωνσταντίνος μὲ τὴν Πρεσβυτέρα του Σταυρούλα ποὺ εἶχε τὴν καταγωγὴ τῆς ἀπὸ τὸ Ροδίτη (αἰωνία τους ἡ μνήμη) σὰς πρόσφεραν πολλὰ. Γιὰ τὰ ἐλλείποντα καὶ τὰ ἀσθενῆ σου θὰ φροντίσουν ἡ θεία Χάρις μὲ τὸν Ἐπίσκοπό μας.

Ἡ Πρόσκληση τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν Πέτρο «Εἰ φιλήσῃς με, Πέτρε, ποιμανε τὰ πρόβατά μου» ἀπευθύνθηκε καὶ σ' ἐσένα καὶ ἡ ἀπάντησή σου σ' αὐτὴ τὴν πρόσκληση εἶναι νὰ γίνεις καλὸς ποιμὴν.

Σοῦ τὸ εὐχόμαστε ὅλοι μὲ τὴν καρδιά μας. οἱ γονεῖς σου, ἡ σύζυγός σου μὲ τὰ παιδιὰ σου, οἱ παπποῦδες καὶ ὅλοι οἱ συγχωριανοὶ σου τοῦ Σπάρτου ἀλλὰ καὶ τῶν Λευκάρων, μὰ ποὺ ἡ μητέρα σου κατὰγεται ἀπὸ τὰ Λεύκαρα καὶ ὁ παππούς

σου ο Πέτρος πού μᾶς ἦταν συμπαθής καὶ καλοκάγαθος θὰ χαίρεται στοὺς οὐρανοὺς.

Ἄξιος! Ἄξιος! Ἄξιος!

Μὲ εὐχῆς
π. Ἡλίας Κοντὸς
Ἐφημέριος Ροδίτη

Πρὸς
Τὸ Περιοδικὸ
«Ἐφημέριος»

Εὐχαριστίες εὐγνωμοσύνης

Στὴν Ν. Κηφισιά Ἀττικῆς, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν λειτουργεῖ κατὰ ἄψογον τρόπο καὶ μὲ ἐπιτυχία ἡ Ἀνωτέρα Ἐκκλ. Σχολὴ Ἀθηνῶν καὶ ἀπὸ τὸ φετινὸ Σχολικὸ Ἔτος 2007 - 2008, λειτουργεῖ ὡς

Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ Ἀθῆνας. Πρωτεργάτης αὐτῆς τῆς ἐξομοίωσης, μὲ τὰ ὑπόλοιπα Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα τῆς χώρας μας καὶ κάτω ἀπὸ ἀντίξοες συνθήκες, γιὰ τὴν ὑπῆρξαν καὶ ἀντιδράσεις, ὑπῆρξε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος.

Ἐνα θερμὸ εὐχαριστῶ μετ' εὐγνωμοσύνης στὸ πρόσωπο τοῦ Μακαριωτάτου ἐκ μέρους ὄλων τῶν Φοιτητῶν τῆς Σχολῆς.

Παλαιὸς Ἀπόφοιτος τῆς Ἀνωτ. Σχολῆς Ἱερατικῶν Σπουδῶν,

Πρωτοπρεσβύτερος
Κων. Παπασαλούρος
Κληρικὸς Ἰ. Μ. Νικαίας

Ἀπὸ τὸν **ΜΑΝΟΛΗ ΜΕΛΙΝΟ**

Νύξεις

• Ἀνδρέας Κρήτης πρὸς Βασίλειον Καισαρείας

Ὁ Μέγας Βασίλειος, ἡ μνήμη τοῦ ὁποῦ φωτίζει τὰ θυρανοίξια τοῦ νέου ἔτους, ὑπῆρξε κορυφαῖο ἀνάστημα τῆς θείας Χάριτος. Πολλές οἱ θαυμαστές πλευρές τῆς ἀγιασμένης προσωπικότητός του. Μιά ἀπ' αὐτές, τὸ χάρισμα τοῦ ποιμένου. Ἀναδείχθηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς λαμπρότερους ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας. Πολλὰ ἔχουν νὰ ἐμπνευστοῦν οἱ κληρικοὶ κάθε γενιᾶς καὶ ἀπ' αὐτὴ τὴν πλευρὰ τῆς ζωῆς του. Ὁ Καισαρείας Βασίλειος μὲ τὸ ὑπερεποχικὸ παράδειγμά του, μᾶς ποιμαίνει ὅλους! Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια τόνισε, αἰῶνες ἀργότερα, ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης σὲ πανηγυρικὸ λόγο του σχετικὸ, ὅπου μὲ ποιητικὸ καὶ ρητορικὸ οἶστρο ἐπικαλεῖται τὸν Ἅγιο Βασίλειο:

– «Ποίμενε ἡμᾶς»!

• Πηγὴ φωτισμοῦ

Ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, τοῦ «Καθηγητοῦ τῆς ἐρήμου», μᾶς ὑπενθυμίζει τὴν σημασία πού ἔχει γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας ὁ Μοναχισμός. Μὲ ἀφειρηρία αὐτὸ τὸν ὑπερθαύμαστον ἐρημίτη, ὁ μοναχισμὸς ἐγινε ἡ κοιτίδα τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος πού σφράγισε τὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπὸ τοὺς κόλπους

τοῦ Μοναχισμοῦ πήγασαν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς μεγάλους Πατέρες, πού ἀναδείχθηκαν ὄχι μόνο σοφοὶ κατὰ Θεόν, ἀλλὰ καὶ πρότυπα ποιμένων. Ὁ Μέγας Ἀντώνιος εἶναι πηγὴ ἀστείρευτη φωτισμοῦ καὶ γιὰ κείνους τοὺς κληρικούς πού ἐπιτελοῦν στὸν κόσμον τὴν θεία ἀποστολή τους. Τὸ παράδειγμά του εἶναι ἰδιαίτερος εὐγλωττο.

• Οἱ τρεῖς ἡνίοχοι

Δυὸ κληρονομίες συνθέτουν ἀδιάσπαστα τὸ νόημα τῆς ἐλληνικῆς Παιδείας: ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς τῶν ἀρχαίων καὶ τὸ εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ τὸ νόημα ἀκτινοβολεῖ διὰ μέσου τῶν αἰῶνων μὲ πηγὴ τὸ ὄλο βίωμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἰδιαίτερα ὅπως λάμπει στὰ συγγράματα τῶν Ἁγίων Πατέρων. Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες εἶναι οἱ πῶ ἐξοχοὶ φορεῖς τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. Ἄνδρες μεγαλοφυεῖς, ποτίσθηκαν τὰ ζωηφόρα νάματα τῆς Γραφῆς καὶ στίς ἀθάνατες πηγές τοῦ ἀρχαίου κλασικοῦ κόσμου.

Ἄς ἐμπνέουν πάντοτε οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες τὴν Παιδεία μας. Μὲ τὸ ἔργο τους καὶ τὸ παράδειγμά τους, εἶναι οἱ καλλίτεροι ἡνίοχοι κάθε προσπάθειας γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ «καλοῦ κάγαθοῦ».

– Θὰ τοὺς ἀκολουθήσουμε;

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Τοῦ κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

Ἐνοριακές ἐκδηλώσεις πού ξεχώρισαν

Καλή Χρονιά καὶ Εὐλογημένη! Ἀναλογιζόμενος καὶ ἐπισκοπώντας τὸ διαρρέυσαν ἔτος 2007 κρίνω σκόπιμο νὰ ἐπισημάνω ὀρισμένες ἐνοριακές δραστηριότητες πού ξεχώρισαν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ἄλλες τὶς ὁποῖες δὲν γνωρίζω. Ἀπλῶς σήμερα θὰ ἀναφέρω τὶς ἐκδηλώσεις περὶ τῶν ὁποίων προσωπικῶς ἔλαβα γνώση. Ἀρχίζω ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο. Γιὰ πολλοστὴ χρονιά ἡ ἐνορία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τοῦ ὁμωνύμου Δήμου τῆς Ἀττικῆς (Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν) ὀργάνωσε μὲ ἐπιτυχία τὰ «Δημήτρια». Ἐπὶ 10 ἡμέρες κλῆρος καὶ λαὸς ἐτίμησαν τὴν μνήμη τοῦ Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου μὲ λατρευτικὲς συνάξεις, ἀγρυπνίες, κηρύγματα, ὁμιλίες, νεανικὲς συντροφιές, λιτανεῖες καὶ δημοσίους διαλόγους. Ὅπως διαπίστωση ἰδίως ὄμμασιν ἢ συμμετοχῇ ἦταν μεγάλη καὶ συγκινητικὴ. Προχωρῶ πρὸς τὸν Νοέμβριο καὶ μένω στὴν ἡμερομηνία τῆς 18.11.2007. Στὸ προαύλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Θείας Ἀναλήψεως Δραπετσώνας ἐτελέσθησαν τὰ Ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Ἱερέως. Στὴν τελετὴ προέστη ὁ Σὸβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, ὁ ὁποῖος ἐξήγησε ὅτι μὲ τὴν προτομὴ τιμῶνται ὅλοι οἱ διατελέσαντες ἱερεῖς αὐτοῦ τοῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ ἀπὸ τὸ 1927 μέχρι σήμερα. Τέλος ἔρχομαι στὸν Δεκέμβριο καὶ ὑπογραμμίζω τὴν τέλεση τῶν Ἑορτίων πρὸς τιμὴν τῆς Ἁγίας Βαρβάρας ἀπὸ τὸν ὁμώνυμο Ναὸ τῆς Ἀργυρουπόλεως (Ἱερὰ Μητρόπολη Νέας Σμύρνης). Ἐπὶ μίᾳ ἐβδομάδα χιλιάδες εὐλαβεῖς προσκυνητὲς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ Λεκανοπεδίου τίμησαν τὴ μνήμη τῆς Ἁγίας Βαρβάρας μὲ λατρευτικὲς, πνευματικὲς καὶ ἐπιμορφωτικὲς συνάξεις καθὼς καὶ μὲ τὴν λιτάνευση τῆς ἱεῖρας εἰκόνας. Ἐπισημαίνω μὲ ἐνδιαφέρον τὴν συμμετοχὴ Ἱερομονάχων ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ ἀπὸ ἄλλες Μονές στὰ Δημήτρια καὶ στὰ Ἑόρτια, γεγονός πού χαροποιεῖ ἰδιατέρως τοὺς πιστοὺς. Συγχαρητήρια στοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς συνεργάτες τους, οἱ ὁποῖοι διοργάνωσαν μὲ κόπο

καὶ ἀγάπη τὶς ὠραῖες αὐτὲς ἐκδηλώσεις καὶ τοὺς εὐχόμεθα πνευματικὴ καρποφορία μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ.

Βράβευση δύο ἀξίων κληρικῶν

Μὲ χαρὰ πληροφορηθήκαμε ἀπὸ τὸν Τύπο ὅτι ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 2007 βραβεύθηκαν σὲ ἐπίσημες τελετὲς δύο ἀξιοὶ Ὁρθόδοξοι κληρικοὶ πού ἀγωνίζονται καθημερινῶς γιὰ νὰ προσφέρουν ἀγάπη καὶ παρηγορία πρὸς τοὺς πάσχοντες συναθρώπους μας. Πρόκειται γιὰ τὸν Πανοσ. Ἀρχιμ. Γερβάσιο Ραπτόπουλο καὶ τὸν Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἀπόστολο Καβαλιώτη. Στὶς ἀρχὲς Δεκεμβρίου στὴν μεγάλη αἴθουσα τῆς Παλαιᾶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης τιμήθηκε γιὰ τὸ σύνολο τοῦ ἔργου τοῦ ὁ π. Γερβάσιος Ραπτόπουλος, ὁ ὁποῖος ἐδῶ καὶ τριάντα χρόνια ἔχει κατορθώσει νὰ ἀποφυλακίσει 10.2.04 ἄτομα. Δραστηριοποιεῖται στὸ πλαίσιο τῆς «Διακονίας Ἀποφυλακίσεως Ἀπόρων Κρατουμένων καὶ Φυγοποιῶν» τῆς Ἀδελφότητος «Ὁσία Ξένη», ἡ ὁποία ἐδρεύει στὴν Περαιὰ Θεσσαλονίκης. Ἡ Ἀδελφότητα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πληρωμὴ τῶν χρηματικῶν προστίμων γιὰ τὴν ἀποφυλάκιση κρατουμένων ἀσχολεῖται μὲ ἐπισκέψεις στὶς φυλακὲς ὅπου μοιράζει τροφίμα καὶ ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης. Ἡ δράση τοῦ π. Γερβασίου ἔχει φθάσει μέχρι τὶς φυλακὲς τῆς Αἰγύπτου, τῶν ΗΠΑ καὶ τῆς Νοτίου Κορέας. Γιὰ τὴν βράβευσή του δημοσίευσε σχετικὴ ἐπαινετικὴ εἰδηση καὶ ἡ ἐπίσημη ιστοσελίδα τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν ἐπίσημη τελετὴ βραβεύσεων τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, στὶς 27.12.2007, βραβεύθηκε ὁ π. Ἀπόστολος Καβαλιώτης, ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Φερῶν Ἑβρου, ὁ ὁποῖος διδάσκει στὸ Εἰδικὸ Σχολεῖο γιὰ ἄτομα μὲ ἀναπηρίες στὴν Ἀλεξανδρούπολη. Ἡ Ἀκαδημία τὸν τίμησε σὲ ἀναγνώριση τῆς εἰκοσαετοῦς προσφορᾶς του στὰ παιδιὰ μὲ ἀναπηρίες καὶ τῶν προσπαθειῶν πού κατέβαλε γιὰ τὴν κοινωνικὴ τους ἐνταξί. Ὑπογραμμίζουμε ὅτι ὅταν ἦταν λαϊκὸς ὁ π. Ἀπόστολος ἐργάσθηκε ὡς ἐθελοντὴς τῶν Ἠνωμέ-

νων Ἐθνῶν στὴν Ἰνδία καὶ στὴν Ἀφρική σὲ ἀνθρωπιστικὲς ἀποστολές. Ὁ ἴδιος δηλώνει ὅτι ἀντλεῖ δύναμη ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ προσφέρει χαμόγελο στοὺς ἀνθρώπους. Εὐχαριστοῦμε τὸν π. Γερβάσιο καὶ τὸν π. Ἀπόστολο γιὰ ὅσα ἐμπράκτως μας διδάσκουν.

Ἐνα βιβλίο γιὰ τὴν Βυζαντινὴ Λειτουργία

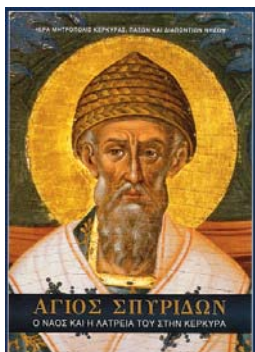
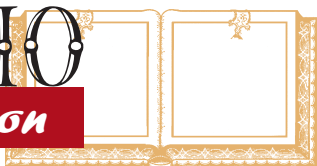
Ὑπὸ τὸν τίτλο «Βυζαντινὴ Λειτουργία» κυκλοφορήθηκε τὸ 2007 τὸ βιβλίο πὸν περιέχει τὸν καρπὸ τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἐμπειρίας τοῦ κ. Διονυσίου Π. Ἡλιοπούλου, Καθηγητοῦ Μουσικῆς καὶ Πρωτοψάλτου. Ὁ κ. Ἡλιόπουλος εἶναι καθηγητὴς τοῦ Δημοτικοῦ Ὡδεῖου Ἀργυρουπόλεως καὶ τοῦ Ὡδεῖου Ἀργυρουπόλεως, ἰδρυτῆς καὶ διευθυντῆς τῶν ἐξῆς Σχολῶν Βυζαντινῆς Μουσικῆς: 1. Τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας. 2. Τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἰωαννίνων. 3. Τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης. 4. Τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Πολυδρόσου Ἀττικῆς. Τὸ βιβλίο τοῦ Μουσικολογιστάτου συγγραφέως γραμμένο μὲ τὴν χρῆση τῶν συμβόλων τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς ἀπευθύνεται σὲ νέους καὶ μελλοντικούς ἱεροψάλτες, οἱ ὅποιοι ἔχουν πρὸς τὸ παρὸν μέτριες γνώσεις. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γλυφάδας κ. Παῦλος προλογίζει τὸ βιβλίο καὶ γράφει μεταξὺ ἄλλων: «Κέντρον ἀπάσης τῆς Θείας Λατρείας εἶναι τὸ προσφερόμενον ὑπὸ τῶν Λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου Ἱεροῦ Μυστήριόν τῆς Θείας Λειτουργίας, κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ ὁποίου ὁ πιστὸς λαὸς διὰ τῶν χειλέων τῶν χειροθετημένων –κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Τάξιν– ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Ἱεροψαλτῶν, ψάλλει καὶ αἰνεῖ τὸν Θεὸν διὰ τῶν προκαθορισμένων ὕμνων. Εἰς τὴν πορείαν τῶν εἴκοσι αἰῶνων τῆς Ἐκκλησίας πλειάδα ἐκλεκτῶν μελωδῶν συνέθεσαν ἐξαίρετα ἄσματα καὶ ὕμνωδίας, ὑπηρετοῦντες τὸ Ἱερὸν Ἀναλόγιον, μὲ σκοπὸν τὴν διὰ τῆς ὀρθῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν μετοχήν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰ ἐπὶ γῆς τελούμενα οὐράνια δρώμενα». Στὸ βιβλίο προτάσσονται ἐπίσης δύο κριτικὰ σημειώματα γραμμένα ἀπὸ ἐγκρίτους μελετητὲς τῆς αὐθεντικῆς Ὀρθοδόξου μουσικῆς παραδόσεως καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸν Πρωτοπρ. Λάμπρο Ἀνδρέακη, Δρα Θεολογίας, καὶ ἀπὸ τὸν κ. Χρῆστο Χατζηνικολάου, Ἐπίτιμο Πρόεδρο τῆς Ὁμοσπονδίας Συλλόγων Ἱεροψαλτῶν Ἑλλάδος.

Περιοδικὰ Μητροπόλεων καὶ Ἐνοριῶν

Συνεχίζουμε τὴν παρουσίαση τῶν ἐντύπων πνευματικῆς οἰκοδομῆς πὸν ἐκδίδουν οἱ κατὰ τόπους Ἱερὲς Μητροόλεις καὶ ὀρισμένες Ἐνορίες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀπὸ τὴν ΤΟΛΜΗ Νοεμβρίου 2007 τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐπισημαίνουμε τὸ ἀφιέρωμα στὸν ἀείμνηστο Θεολόγο Παναγιώτη Τρεμπέλα. Ἐπίσης ἐφθάσαν στὰ χέρια μας τὰ περιοδικά: «Εὐλογία» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, «Φιλόθεος Πνοή» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας, «Ὁμολογία» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικαίας, «Πληροφόρηση» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, «Ἐκκλησιαστικὴ Παρέμβαση» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου, «Ἅγιος Νικήτας» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερρῶν καὶ Νιγρίτης, «Σάλπιγξ Ὀρθοδοξίας» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας, «Ἅγιος Μηνᾶς» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καστορίας, «Ὁ Ποιμὴν» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλήνης, «Ἐπαγγελία» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γουμειόσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου, «Τὸ Τάλαντο» τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Τυρνάβου. Ἐχουμε ἐπίσης στὰ χέρια μας πέντε ἀξιόλογα ἐντυπα πὸν ἐκδίδονται ἀπὸ Ἐνορίες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ μετὰ χαρᾶς θὰ παρουσιάσουμε καὶ ἄλλα ὅταν μας σταλοῦν. Ἡ Ἐνορία Ἀγ. Δημητρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς ἐκδίδει τὸ μηνιαῖο περιοδικὸ «Ἀναγραφές» μὲ ἀποσπάσματα ἀπὸ ἄρθρα καὶ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀξίζει νὰ προσεχθοῦν. Ὁ Ἱ. Ναὸς Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐκδίδει τὸ μηνιαῖο ἐντυπο «Ἐνοριακὴ Εὐλογία» μὲ ὠραία ἄρθρα καὶ διαλόγους ὅπου ἐκφράζονται μερικὲς φορές τεκμηριωμένες διαφοροποιήσεις μεταξὺ τῶν συντακτῶν. Ὁ Ἱ. Ναὸς Ἀγ. Μαρίνης Ἄνω Ἰλισίων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐκδίδει τὸ τὴν διμηνιαία ἐκδοση «Διδαχὴ καὶ Ἐνημέρωση» μὲ ἔμφαση στὸ Εὐαγγέλιο καὶ στοὺς Πατέρες. Ἡ Ἐνορία Εὐαγγελιστρίας Λευκάδος (τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λευκάδος) ἐκδίδει τὸ πλούσιο σὲ ὕλη καὶ καλαισθησιὰ δελτίο οἰκοδομῆς «Ἐνοριακὸς Λόγος» πὸν συνδυάζει τὴν κατῆχηση μὲ τὴν ἐνημέρωση σὲ γλώσσα κατανοητὴ ἀπὸ ὅλους. Τέλος ἡ Ἐνορία Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Νέας Φώκαιας Χαϊδαρίου (τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικαίας) μᾶς ἀπέστειλε τὸ ἐπιτραπέζιο ἡμερολόγιο τοῦ 2008 ἀφιερωμένο στὰ 75 χρόνια τῆς προσφυγικῆς αὐτῆς Ἐνορίας. Συγχαρητήρια σὲ ὅλες τὶς προσπάθειες!

ΒΙΒΛΙΟ

παρουσίαση

Ι. Μ. Κερκύρας ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

**‘Ο Ναός και η Λατρεία του
στήν Κέρκυρα**

Σε πείσμα όλων όσοι έπι-
μένουν να έπιδιώκουν να
βάλουν στο περιθώριο την
πίστη των Έλλήνων με
πολλούς και διάφορους

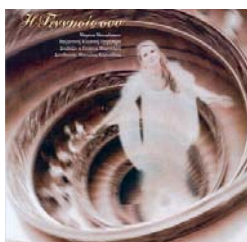
τρόπους, ή καθημερινή ζωή έρχεται να άποδεί-
ξει πώς υπάρχουν όρισμένοι τομείς στην ιστο-
ρία τούτου του τόπου που είναι άκαταμάχητοι.
Ένα τέτοιο παράδειγμα που ενισχύει την άπο-
ψη αυτή είναι και ή έκδοση ενός πολυ σημα-
ντικού βιβλίου, άποτέλεσμα της συνεργασίας
της Ι. Μ. Κερκύρας και των έκδόσεων «Τοπίο»
με έκλεκτους λογίους. Το έργο με κείμενα και
φωτογραφίες άπεικονίζει τή στενή σχέση ενός
μεγάλου Άγίου της Όρθοδοξίας με τόν λαό της
Κέρκυρας αλλά και μέσω αυτού με όλους τους
πιστούς. Τα κείμενα μόνο δέν θά άρκοϋσαν να

δώσουν μία πλήρη και κατανοητή εικόνα της
μεγαλειώδους σχέσης που ύπάρχει μεταξύ των
Κερκυραίων και του «μπάρμπα-Σπύρου», όπως
άποκαλούν τόν Άγιο Σπυρίδωνα, χωρίς αυτό
να μειώνει στο έλάχιστο τόν σεβασμό προς
έκεινον. Με πρωτοβουλία του Σεβ. Μητροπολί-
τη κ. Νεκταρίου και τήν ιδανική πραγμάτωσή
της άπό τους πρωτεργάτες των έκδόσεων «Το-
πίο», τόν Δ. Ταλιάνη και τήν Α. Δούντση και
τους συνεργάτες τους, ή ίδια Μητρόπολη έρχε-
ται να δώσει στο κοινό τόν πυλώνα της πνευ-
ματικής κληρονομιάς του νησιού, τόν Άγιο
Σπυρίδωνα. Ό βίος, τά θαύματα, ή παρουσία
του και ή σχέση του με τήν Κέρκυρα, ή ιστορία
και ή ζωή της οποίας είναι άρρηκτα συνδεδε-
μένη μαζί του, καθώς και ή διαμόρφωση και ή
κοινωνική προσφορά του Ι. Προσκυνημάτος
του παρουσιάζονται μεθοδικά και με κάθε λε-
πτομέρεια στη νέα πολυτελή και έπιμελημένη
έκδοση. Ό π. Γ. Δ. Μεταλληνός, ό π. Θ. Μουρ-
τζανός, ό κ. Γ. Χυτήρης, ή κ. Α. Άγοροπούλου-
Μπιρμπίλη, ό κ. Γ. Πιέρης, ό κ. Σ. Χρ. Καρύδης,
ό κ. Κ. Π. Θύμης, ό κ. Χ. Δεσύλλας, με κείμενά
τους καλύπτουν τις πτυχές του θέματος, συμ-
βάλλοντας στη δημιουργία μιάς πολυ σπου-
δαίας άπό κάθε πλευρά έκδοσης.

ΛΙΤΣΑ Ι. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

ΔΙΣΚΟ

παρουσίαση

«Η Γέννησίς σου»

Μαρίνα Μανωλάκου
Βυζαντινή Κλασική
Όρχήστρα
Διαβάζει ή Εύγ. Μαραγκού
Δ/ση: Μανώλης Καρπάθιος

Ό Μανώλης Καρπάθιος άπό χρόνια πολλά τώ-
ρα άσχολείται με τήν παραδοσιακή έλληνική
μουσική έχοντας παρουσιάσει ως τώρα αξιόλο-
γα δείγματα της δουλειάς του. Ό τελευταίος
ψηφιακός δίσκος του, παραγωγής «Καθρέφτης
2007», με Χριστουγεννιάτικους Ύμνους, που
άποδίδει ή Μαρίνα Μανωλάκου με τή συνο-

δεία Βυζαντινης Κλασικής Όρχήστρας, τή
οποία άποτελούν, βιολιά, κοντραμπάσο, κρου-
στά, οϋτι, κανονάκι, νέν, κλαρίνο και καβάλι,
σε ένορχήστρωση και διεύθυνση δική του,
είναι ένα έργο πνοής και γνώσης, πρωτότυπο
άλλα συγχρόνως και μέσα στην παράδοση
μας. Μεταξύ των ύμνων παρεμβάλλονται κεί-
μενα του Άγίου Ρωμανού του Μελωδοϋ σε άπό-
δοση του Άρχιμ. π. Άνανία Κουστίνη, τά
οποία διαβάζει ή Εύγενία Μαραγκού. Πέρα
άπό τήν έπιτυχημένη άπόδοση των ύμνων άπό
τήν κ. Μανωλάκου, πρέπει να ύπογραμμίσου-
με τους έντυπωσιακούς άutoσχεδιασμούς με τόν
κανονάκι, τόν οϋτι, τόν βιολί, όπου άποδεικνύεται
και ή έπιδεξιότητα στην έκτέλεση, αλλά προ-
πάντων ή πρωτοτυπία στη σύλληψη της μου-
σικής, που άποδεικνύει ότι έχουμε πολλά άκό-
μη να περιμένουμε άπό τόν Μ. Καρπάθιο.

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΠΟΛΥΖΩΤΗ

Τὰ δῶρα τῆς Θ. Λειτουργίας μετὰ μνημοσύνου

Τοῦ Πρωτ. Θεμιστοκλέους Στ. Χριστοδούλου, Δρος Θ.

Ἐρώτηση: Ποιά πρέπει νὰ εἶναι ἡ προσφορά μας στοῦ ναοῦ κατὰ τῆς Θεῆς Λειτουργίας μετὰ μνημοσύνου; Ποιά εἶναι τὰ δῶρα τῆς Θεῆς Λειτουργίας;

Ἀπάντηση: Τὸ ἐρώτημα ἀφορᾷ στὰ δῶρα τῆς θεῆς Λειτουργίας. Πρωτίστως, τὰ δῶρα ποὺ ὀφείλουν νὰ κάνουν οἱ συγγενεῖς, εἶναι τὰ πνευματικά. Δηλαδή νὰ προσπαθήσουν μέσῳ τῆς κοιμήσεως καὶ τοῦ θανάτου νὰ πλησιάσουν ὅσο γίνεται τὸ Θεὸ καὶ τὴν Ἁγία Του Ἐκκλησία, γιὰ ν' ἀντλήσουν τὴ δύναμη καὶ τὸ κουράγιο, προκειμένου νὰ ξεπεράσουν πνευματικά κι ὄχι κοσμικά τὸν ἀνθρώπινο πόνο ποὺ προκαλεῖ ὁ χωρισμὸς μετὰ ζώντων καὶ κεκοιμημένων. Αὐτὸ τὸ πνευματικὸ δῶρο εἶναι διπλό, γιὰτὶ ἀφορᾷ καὶ στοὺς κεκοιμημένους ὡς προσφορά προσευχῆς, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἴδιους τοὺς ζωντανούς ὡς κατ' ἰδίαν ὠφέλεια τῆς ψυχῆς τους. Τοῦτο τὸ τελευταῖο ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν προσέγγιση τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἱερῶν μυστηρίων τῆς ἐξομολογήσεως καὶ τῆς Θεῆς Κοινωνίας. Ἐξάλλου μὲ τὴ μετοχή ἰδιαιτέρως στὰ ἄχραντα μυστήρια βεβαιώνεται ἡ ἐλπίδα συνυπάρξεως ζώντων καὶ κεκοιμημένων, ἐν τῷ Ἁγίῳ Ποτηρίῳ.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν πνευματικῶν δώρων ποὺ ὀφείλουν νὰ προσφέρουν οἱ περιλειπόμενοι τῶν κεκοιμημένων, εἴθισται σὲ τακτικὴ βάση καὶ ἡ προσφορά τοῦ προσφόρου, γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν ψυχῶν τους. Ἡ ἐτοιμασία τοῦ προσφόρου καὶ ὁ προορισμὸς του, ἀπαιτοῦν πνευματικὴ ζωή, δηλ. ζωὴ μυστηριακὴ. Τὸ πρόσφορο συνοδεύεται ἀπαρατήτως μὲ τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων, ὀνόματα τῶν ὁποίων ὁ ἱερεὺς θὰ μνημονεύσει κατὰ τῆς Θεῆς Λειτουργίας. Τὸ πρόσφορο εἶναι ἀληθινὰ μιὰ προσφορά ἀγάπης πρὸς τοὺς κεκοιμημένους μας. Πρόσ-

φορο ζυμωτὸ ποὺ ἀπαιτεῖ θυσίες καὶ κόπους γιὰ τὴν παρασκευὴ του. Συνοδευόμενο δὲ μὲ πολλὴ προσευχὴ γιὰ τοὺς κεκοιμημένους ἀποδίδει μεγάλη ὠφέλεια καὶ φιλανθρωπία σ' αὐτούς.

Συνοπτικὰ κατὰ τὴν τέλεση τῶν μνημοσύνων εἴθισται οἱ πιστοὶ συγγενεῖς τῶν κεκοιμημένων νὰ προσφέρουν τὰ ἀκόλουθα δῶρα: α) Πρόσφορο, β) κρασί πάντα κόκκινο, γ) ἐλαιόλαδο γιὰ τὰ καντήλια (ἢ προσφορά ἐλαιολάδου εἶναι παράδοση τῆς ἐκκλησίας μας –ἀγνὸς καρπὸς τοῦ εὐλογημένου δένδρου– καὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγονται ἄλλου εἴδους ἔλαια π.χ. σπορέλαια, ἠλιέλαια κ.ἄ.), δ) Θυμίαμα-καρβουνάκια καὶ λουμίγια, ε) Ἄγνὸ κερὶ –μελισσοκέρι– γιὰ τὰ κηροπήγια, στ) Τὰ ὀνόματα τῶν κεκοιμημένων, μ' ἓνα σταυρὸ πάνω στοῦ χαρτί ἢ μὲ τὴν ἐνδειξὴ Ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ δούλου σου (τὰ ὀνόματα γράφονται πάντοτε σὲ γενικὴ πτώση καὶ ὄχι στὴν ὀνομαστικὴ).

Τὰ παραπάνω δῶρα, ὅλα ἀγνὰ στὴν παρασκευὴ τους, δηλώνουν τὴν ἀγνή ὀλόθερμη προσευχὴ μας, γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν προσφιλῶν μας κεκοιμημένων. Οἱ παλαιότεροι πιστοὶ μας, ὅταν προσέφεραν στοῦ ναοῦ τὰ παραπάνω εἶδη τὰ πρόσεχαν πολὺ καὶ στὴν ἐξωτερικὴ τους ἐμφάνιση. Ἔτσι γιὰ παράδειγμα τὸ πρόσφορο τὸ τύλιγαν σὲ ὀλόασπρη πετσέτα, εἰδικὴ μόνο γι' αὐτὸ, ἢ ὅποια πολλές φορές ἔφερε στοῦ πάνω ἄκρο της κεντημένο σταυρὸ· ἐπίσης γιὰ τὸ ἐλαιόλαδο καὶ τὸ κρασί χρησιμοποιοῦσαν εἰδικὰ μικρὰ δοχεῖα· γιὰ δὲ τὸ κερὶ τὸ προμηθεύονταν ἀπὸ μελισσοκόμους κι ἔπλαθαν μόνοι τους λαμπάδες καὶ κεράκια τὰ ὅποια προσέφεραν μὲ πολλὴ φροντίδα καὶ κόπο στοῦ ναοῦ γιὰ κάθε περίπτωσι, ἰδιαιτέρως δὲ ὅταν τελοῦσαν μνημόσυνο κεκοιμημένων.

Ἡ μόνιμη στήλη «Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ» ἀναβάλεται γιὰ τὸ ἐπόμενο τεῦχος.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

Στιγμιότυπα

Φωτογραφίες του Χρήστου Μπόνη
και των Ίερων Μητροπόλεων

Άγιασμός Κατηχητικῶν Ἱ. Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως (23.10.07).

Τέλεση Ἐγκαϊνῶν Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Χαλαράμπους στὸ Βασιλί Φαρσάλων (10.11.07).

Ἀπὸ τὴν Χριστουγεννιάτικη Ἑορτὴ γιὰ τὰ Παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λαρίσης (19.12.07).

Συνάντηση μὲ τοὺς νεοεισαχθέντες φοιτητὲς στὰ ΤΕΙ καὶ ΑΕΙ τῆς πατρίδος μας στὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος στὶς 29.12.07.

Ὁλοκληρώθηκαν πρόσφατα οἱ ἐργασίες ἀνακαίνισης τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου.

Ἡ προτομὴ ἱερέως ποὺ ἀφιερώθηκε στοὺς κληρικούς οἱ ὁποῖοι ὑπηρέτησαν στὸν Ἱ.Ν. Θείας Ἀναλήψεως Δραπετσώνας (18.11.07).

ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Υπ. Γραφείο
Κ.Ε.Μ.Π.Α.Θ.
Αριθμός Άδειας
10

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1856/2004 ΚΕΜΠΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΛΤΑ 2355

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ε.Μ.Υ.Ε.Ε.)
Ιω. Γενναδίου 14 115-21 Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.253. Fax: 210-72.72.251
ISSN 1105-7203

solidarity

αλληλεγγύη σε ολόκληρο τον κόσμο

12345 ΧΡΟΝΙΑ

ΓΡΑΜΜΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΧΩΡΙΣ ΧΡΕΩΣΗ
800 11 37777

www.solidarity.gr
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5203 031-5